

KERKENBELEIDSPLAN GEMEENTE ZWEVEGEM

13 mei 2025

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING.....	3
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	5
2. KERKEN	6
2.1. PAROCHIEKERK SINT-AMANDUS, ZWEVEGEM	6
2.1.1. IDENTIFICATIE	6
2.1.2. BESCHRIJVING.....	7
2.1.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	12
2.1.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	12
2.2. PAROCHIEKERK SINT- MARIA- BERNARDA, ZWEVEGEM – KNOKKE	14
2.2.1. IDENTIFICATIE	14
2.2.2. BESCHRIJVING.....	15
2.2.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	20
2.2.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	20
2.3. PAROCHIEKERK ONZE-LIEVE-VROUW HEMELVAART, HEESTERT	22
2.3.1. IDENTIFICATIE	22
2.3.2. BESCHRIJVING.....	23
2.3.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	27
2.3.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	27
2.4. PAROCHIEKERK SINT-ELIGIUS, MOEN.....	29
2.4.1. IDENTIFICATIE	29
2.4.2. BESCHRIJVING.....	30
2.4.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	34
2.4.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	34
2.5. PAROCHIEKERK SINT-AMANDUS EN SINT-ANNA, OTEGEM	36
2.5.1. IDENTIFICATIE	36
2.5.2. BESCHRIJVING.....	36
2.5.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	42

2.5.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	43
2.6. PAROCHIEKERK SINT-DIONYSIUS EN SINT-GENESIUS, SINT-DENIJS	44
2.6.1. IDENTIFICATIE	44
2.6.2. BESCHRIJVING.....	44
2.6.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING.....	53
2.6.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	53
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	55
3.1. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE	55
3.2. PLAN VAN AANPAK: HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLINGEN ZULLEN WORDEN ONDERZOCHT	56
BESLUIT	57

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Zwevegem:

- **Sint – Amandus**, Theophiel Toyeplein, 8550 Zwevegem, D0115, KBO 0211 348 548;
- **Sint - Maria – Bernarda**, Maria Bernardastraat 29, 8550 Zwevegem-Knokke, D0116, KBO 0211 348 647;
- **Onze - Lieve - Vrouw – Hemelvaart**, Kerkomtrek, 8551 Heestert, D0118, KBO 0211 193 546;
- **Sint – Eligius**, Kerkstraat, 8552 Moen, D0119, KBO 0211 173 552;
- **Sint - Amand en Sint – Anna**, Otegemplaats 1, 8553 Otegem, D0120, KBO 0211 285 497;
- **Sint - Dyonisius en Sint – Genesius**, Kerkeberg, 8554 Sint – Denijs, D0121 KBO 0211 389 427.

Dit kerkenbeleidsplan kwam tot stand na een ruim voortraject.

- In 2016 werd, op initiatief van het centraal kerkbestuur (CKB) Zwevegem, aan de respectievelijke kerkfabrieken gevraagd na te denken over de mogelijke invulling van de kerkgebouwen.
- In 2017 formuleerde het CKB een eerste aanzet tot een kerkenbeleidsplan. Op dat moment was de financiële urgentie laag, net als de nood aan subsidiëring. Dit gebrek aan urgentie leidde er toe dat het plan niet verder werd uitgewerkt.
- In 2021 besliste het gemeentebestuur, na overleg met het CKB, geen enkel investeringsbudget voor kerken meer toe te kennen zolang er geen kerkenbeleidsplan was. Om dit kerkenbeleidsplan uit te werken, werd een commissie opgericht, met als leden 2 vertegenwoordigers van het CKB, een vertegenwoordiger van elke meerderheidspartij, de algemeen directeur van gemeente Zwevegem, en een vertegenwoordiger van elke pastorale eenheid (resp. pastorale eenheid Maria Magdalena en pastorale eenheid Heilige Familie).

Deze commissie kwam samen op volgende data:

- Op 13 september 2021 stelde de burgemeester dat er in Zwevegem 3 kerken dienen gesloten te worden, dit naast de reeds lopende ontwijding van de kerk St. Jozef op de Kappert.
- Op 13 april 2022 werd meer tijd gevraagd door pastorale eenheid De H. Familie, teneinde een door de bevolking gedragen beslissing te kunnen nemen, terwijl pastorale eenheid Maria Magdalena een concreet voorstel formuleerde, nl. om de St. Amanduskerk af te breken, een nieuwe kerk te bouwen en de kerk van Knokke te sluiten.
- Op de algemene vergadering van de kerkraden werd op 4 mei 2022 het advies van het CKB opgesteld, dat de waarde van elke centrumkerk benadrukte, en meerdere nevenbestemmingen mogelijk zag. Dit advies werd tevens aan het gemeentebestuur overgemaakt. Aan de resp. kerkfabrieken werd gevraagd om voor de eigen kerk, en op basis van de voorgaande gegevens een visie uit te werken.
- Op 9 juni 2022 werd het advies van het CKB besproken, waarbij alle partijen enigszins bij het eerder ingenomen standpunt bleven. Er werd ook afgesproken dat de kerkraden verder werk zouden maken van hun visie om tot een oplossing te komen.
- Op 21 september 2022 werd voor de kerken van beide pastorale eenheden een visie uitgewerkt omtrent de mogelijke nevenbestemmingen.
- Op 8 december 2022 werd door het CKB een voorontwerp van het kerkenbeleidsplan opgesteld.

- Op 13 december 2022 werden alle kerkraden bijeengeroepen om met de hulp van een bisschoppelijk gedelegeerde van bisdom Brugge, dhr. Bart Vercauteren, het voorontwerp bij te werken: er gebeurden aanpassingen in functie van de richtlijnen van het bisdom, en aan elke kerkraad werd mogelijkheid tot aanpassing geboden.
- Op 15 februari 2023 werd in de vergadering van het CKB het eindontwerp besproken en door de leden goedgekeurd.

(Bovenvermelde verslagen van de commissie en van overleg tussen het CKB met de kerkraden, zijn integraal te consulteren in het notulendossier opgenomen in Religiopoint.)

- De nieuwe beleidsploeg ging op 2 december 2024 van start. In functie van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2026 -2031, werd een raming gevraagd van de kosten aan alle kerken.
- In functie hiervan, en van het op te maken kerkenbeleidsplan, werd eind 2024 opdracht gegeven aan monumentenwacht tot inspectie van de kerken van Zwevegem.
- Pastorale eenheid 'De Heilige Familie' startte in de tweede helft van 2024 met een traject tot ontwikkeling van de toekomstvisie. Daarbij werd een traject georganiseerd waarbij met de kerk, het team, de parochieraden en andere betrokken organisaties in dialoog gegaan werd.
- Pastorale eenheid Maria Magdalena deed beroep op de kerkraden (hfst. 1 – 4) en het pastoraal team (hfst. 5 – 6) om de toekomstvisie te ontwikkelen/actualiseren.
- Begin 2025 werd door het CKB aan de kerkraden gevraagd om, ter voorbereiding van verder overleg met de gemeente, het ontwerp van kerkenbeleidsplan te actualiseren (hoofdstuk 1 tot 4) terwijl de pastorale teams zich dienen te buigen over de pastorale aspecten (hoofdstuk 5 tot 6).

Voorliggende versie werd finaal besproken en goedgekeurd door de stuurgroep kerkenbeleidsplan, de dato 13 mei 2025

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Zwevegem, het centraal kerkbestuur van Zwevegem en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd door:

- de bisschop van Brugge, Monseigneur Lode Aerts op 28 mei 2025.
- de gemeenteraad van de gemeente Zwevegem op 23 juni 2025.

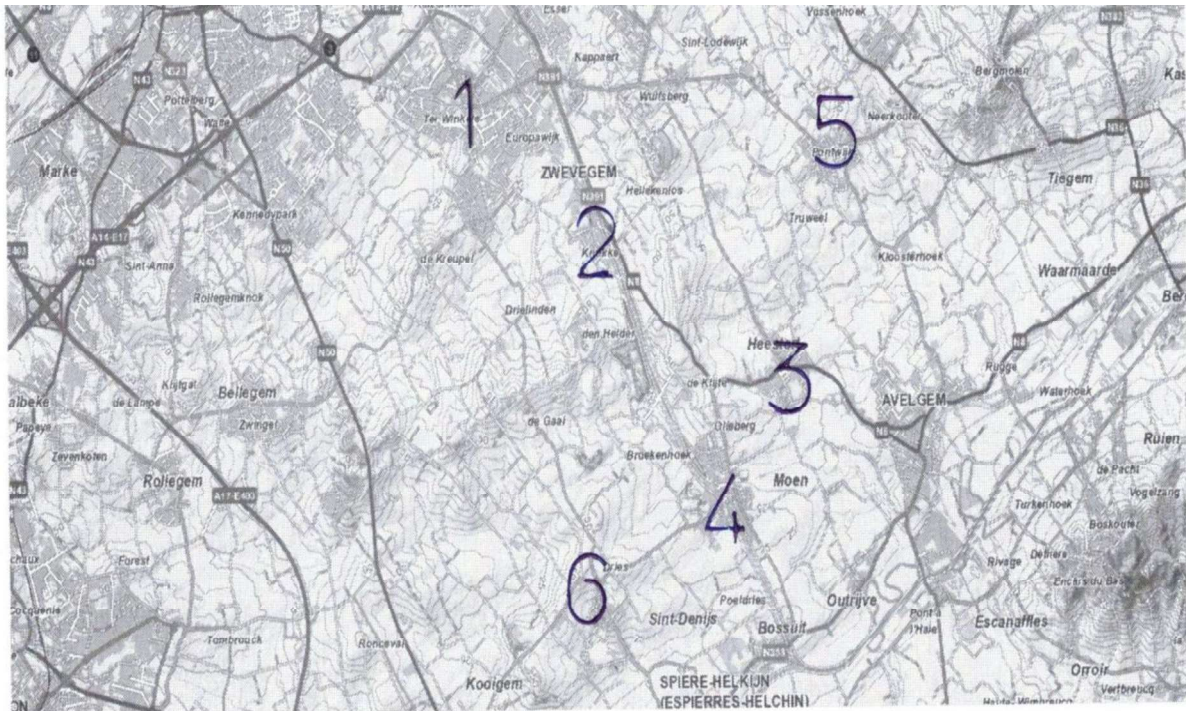
In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd waarna een bespreking volgt van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom
gemeente

Handtekening

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

1. **Sint – Amandus**, Theophiel Toyeplein, 8550 Zwevegem;
2. **Sint - Maria – Bernarda**, Maria Bernardastraat 29, 8550 Zwevegem-Knokke;
3. **Onze - Lieve - Vrouw – Hemelvaart**, Kerkomtrek, 8551 Heestert;
4. **Sint – Eligius**, Kerkstraat, 8552 Moen;
5. **Sint - Amand en Sint – Anna**, Otegemplaats 1, 8553 Otegem;
6. **Sint - Dyonisius en Sint – Genesisius**, Kerkeberg, 8554 Sint – Denijs.

2. KERKEN

2.1. PAROCHIEKERK SINT-AMANDUS, ZWEVEGEM

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Sint-Amanduskerk

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Theophiel Toyeplein, 8550 Zwevegem;
- Provincie: West-Vlaanderen.

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- Bisdом: Brugge
- Decanaat: Waregem – Avelgem
- Pastorale eenheid: Maria-Magdalena
- Parochie: Sint-Amandus

EIGENAAR: Gemeente Zwevegem, Blokkestraat 29 bus 1, 8550 Zwevegem.

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD:

- Niet beschermd
- Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 14 mei 2025 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163117>)
- Locuswaarde: hoog
(https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed & <https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/media/locuswaarden.pdf>)

2.1.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Modern neogotisch

2. Historiek

- De huidige kerk werd herbouwd in 1938 door de firma Lannoo uit Marke, en staat op de plaats van de vroegere oude gotische kerk. Alleen de toren uit de dertiende eeuw werd behouden. Bouwheer/opdrachtgever van de bouw van de kerk was E.H. Albert Vanoverschelde, pastoor tijdens de bouwwerken. De architecten waren Alfons Boosten uit Maastricht en Jan Reyntjens uit Zwevegem. De heer Boosten ontwikkelde een eigen, zeer herkenbare stijl, waarbij expressionistische details werden gecombineerd met een grotendeels traditionalistische bouwwijze, geïnspireerd op de oude romaanse kerken in Limburg. Hij lag ook aan de basis van de mijnkathedralen (Eisden, Beringen enz) in baksteen en beton. De huidige kerk werd ingewijd door toenmalig bisschop van Brugge Mgr. Lamiroy, op 20 september 1938.
- In 1995 – 1996 werd, naar aanleiding van de herwaardering van het Th. Toyeplein en verfraaiing van het centrum, ook een aantal werken aan de kerk uitgevoerd, in overleg met het gemeentebestuur. Het Heilig Hart beeld werd naar binnen verplaatst, er werd een gedenksteen aangebracht, de nok van de kerk werd versteld, de buitengevel werd gereinigd, en de trappen werden hersteld.
- In 2000 werd het koor volledig vernieuwd, en werd heel wat nieuw meubilair aangekocht, met name lezenaars en nieuwe stoelen en zetels.
- In 2003 werden de laatste grote schilderwerken uitgevoerd.
- Begin 2025 werden de noodzakelijke aanpassingswerken uitgevoerd om de elektrische installatie op een conform, hedendaags en energiezuinig niveau te brengen.

3. Beschrijving

Moderne kerk getypeerd door de gotisch geïnspireerde vormtaal. De huidige kerk, opgetrokken in 1938 vervangt de oude, overwegend 16de-eeuwse laatgotische hallenkerk. Enkel de achtkantige, gotische toren en de romaanse torenvoet in Doornikse steen en een deel van het meubilair bleven behouden. De kerk is licht verheven ingeplant en is deels ommuurd. De grote arduinen ingangstrap leidt naar het portaal (spitsbogige deur) van de kerk. Het nieuwere deel van de kerk bestaat uit gele bakstenen met een leipannen dak. De gevel heeft een geblokte natuurstenen plint. De brede westpuntgevel wordt gekarakteriseerd door een groot rozet, en wordt gemarkeerd door een vooruitspringend lager westportaal, dat een opvallende gaanderij bevat. De dwarse kapellen hebben puntgevels, die zijn geritmeerd door spitsbogige drielichten en steunberen. De gevel aan de zuidelijke zijbeuk is geritmeerd door lancetvensters. Het interieur bestaat uit een brede middenbeuk, een smalle zuidbeuk,

verschillende zijkapellen, een zuidelijk dwarschip, een smalle noordelijke zijbeuk, een vijfzijdig koor en een westportaal.

De achtkantige gotische toren heeft een romaanse onderbouw uit de veertiende en vijftiende eeuw, gemaakt van Doorniks kalksteen. De toren is ingebouwd in de zuidoostkant van de nieuwe kerk. De spitse toren is bedekt met leien en kreeg in 1938 een vernieuwde torennaald. De toren bevat 5 galmgaten, 4 klokken en 3 uurwerken.

4. Interieur

Het interieur is bepleisterd en beschilderd. De midden en de zijbeuken worden onderverdeeld door spitsbogige scheibogen. De overwelling bestaat uit betonnen spitsbogen. Een keperboog scheidt het koor van de middenbeuk. De vloer bestaat uit cementtegels en een sokkel van geglazuurde baksteen, in streks verband van donkere baksteen. Het koor is verhoogd en heeft een bakstenen koorafsluiting. Er is een kooromgengang en ten zuiden bevindt zich een weekkapel.

5. Meubilair, roerende goederen & orgel

Het marmeren hoofdaltaar werd in 1938 geschonken door Leon Bekaert. Het portiekaltaar in de zuidelijke zijbeuk is toegewijd aan Sint-Amandus. Het draagt het wapen van de Heren van Zwevegem (de Griboval) en dateert gedeeltelijk van de zeventiende eeuw. Hier staat een witmarmeren beeld van Moeder en Kind. Het portiekaltaar in de noordelijke zijbeuk is getooid met een Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans met de geknielde Heilige Dominicus, tweede patroon van de kerk. Hier is ook de doophoek. In de winterkapel staat een biechtstoel uit 1750. De winterkapel werd voor het eerst ingericht in 1970. Daarnaast staat er een biechtstoel uit 1793 bij het donkere altaar van Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand. De kuip van de vroegere kansel werd verbouwd tot een altaar in de winterkapel. De kruisweg van 1905 is een halfverheven beeldhouwwerk van Alois Debeule uit Gent. De kerk heeft verschillende moderne glas-in-loodramen. Rechts van het koor hangt een modern kruisbeeld uit 1951, waarvan het corpus deels in verguld en verzilverd koper is gemaakt. Links van het koor bevindt zich een Pinkstersculptuur in hout en koper, vervaardigd door Bart Bogaert in 2006, genaamd 'In Spiritum vivificantem' (Naar de levend makende Geest). In 1794 roofden de Fransen de voornaamste stukken edelsmeedkunst zodat er slechts een beperkt aantal kunstschaten aanwezig zijn. Beelden uit de oude kerk werden in de gang naast de winterkapel opgesteld, de meeste dateren uit de zeventiende en achttiende eeuw. Ze stellen de Heilige Rochus, de Heilige Catharina, de Heilige Eligius, de Heilige Barbara, de Heilige Dominicus en een Onze-Lieve-Vrouw met kind voor. Het orgel dateert van 1778 en werd na 1938 aan de nieuwe ruimte aangepast. Het bevat 1391 pijpen. Het orgel werd voor het laatst verbouwd in 1987 door Jean Bruggeman. In 1990 werd een orgel aangekocht voor de winterkapel.

6. Bronnen

- Despriet P., De Sint-Amanduskerk in Zwevegem, in De Zuid-West-Vlaamse parochiekerken, Kortrijk.
- Ovaere, A., Sprokkelingen uit Zwevegem's verleden.
- Deschrevel A, De leiegouw.
- Lamote J., 50 jaar nieuwe kerk.
- Inventaris onroerend erfgoed,
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81036>.

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 2.304 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 1
- **Vrije hoogte:** 19 meter
- **Aantal zitplaatsen:** 1.000

2. Opbouw

De kerkruimte werd reeds onderverdeeld met een winterkapel in de zuidoostkant van de kerk. Het Agentschap onroerend erfgoed finaliseerde in 2018 een studie over mogelijkheden inzake herbestemming van de kerk.

Er werden geen beslissingen genomen na het onderzoek.

3. Voorzieningen

Sanitair	1 toilet aanwezig, bevindt zich naast de sacristie.
Verwarming	De grote kerk wordt verwarmd met warme lucht, de winterkapel met radiatoren, beiden op basis van gas. De installatie voor de grote kerk werd voor het laatst in 2000 aangepast, nl. omschakeling van stoom naar gas. De installatie is aan vernieuwing toe.
Verlichting	Deels ledverlichting, deels gewoon.
Keukenvoorzieningen	Een spoelbak en een verplaatsbaar toogmeubel.
Audiosysteem	Er is een geluidsinstallatie, die redelijk werkt.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijk	Er is een toegang voor personen met een beperkte mobiliteit aan de zij-ingang kant Otegemstraat. Het koorgedeelte is niet rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Een anti-diefstal en vandalisme uitrusting dmv camerabewaking aan de inkom van de kerk. In totaal zijn er 5 camera's.
Bliksembeveiliging	Niet aanwezig
GSM-operatoren	Er zijn geen GSM-operatoren aanwezig. Er is internettoegang.

4. Bouwfysische toestand

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen uit het rapport van Monumentenwacht van 3 december 2024:

4.1. Algemeen

Er kan gesteld worden dat de kerk goed onderhouden is. De kerkfabriek ziet er nauwlettend op toe dat de kerk binnen de financiële mogelijkheden als een goede huisvader wordt beheerd.

4.2. Bouwfysische toestand

1.	Dakbedekking	tegelpannen problematisch
2.	Dakdoorbrekingen	goed
3.	Regenwaterafvoer	te herstellen
4.	Buitenwerk	bepaalde herstellingen nodig
5.	Dakstructuur	bepaalde herstellingen nodig

6.	Interieur	goed
7.	Interieurelementen	goed, het verfwerk is iets vervuild maar in behouden staat
8.	Technische installaties	Goed, het synoptisch bord is te vernieuwen
9.	Klimaat	De verwarming is in redelijk goede staat
10.	Preventie en beheer	Goed. De stookruimte is voorzien van een brandalarminstallatie verbonden met de GSM van de pastoor. Een anti-diefstal en vandalisme uitrusting dmv camerabewaking werd geplaatst aan de inkom van de kerk. In totaal zijn er 5 camera's.
11.	Veiligheid/toegankelijkheid/hygiëne	Naast de sacristie werd een sanitair blok geïnstalleerd.

4.3. Uitgevoerde investeringswerken:

Van de werken die werden aanbevolen in het rapport van Monumentenwacht, werden volgende reeds uitgevoerd:

- **Torenspits**
De losse en ontbrekende leien werden, evenals het ontbrekend hoekkeperlood.
- **Daken**
De leien werden herplaatst en de galmgaten werden gedicht. Op diverse plaatsen werden vogelpinnen geplaatst. De goten werden hersteld.
- **Elektriciteit:**
De elektrische installatie werd aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het meest recente keuringsverslag.

4.4. Te voorziene investeringswerken

Diverse werken zijn te voorzien:

4.4.1. Uit te voeren binnen de 3 jaar

- **Kerkdaken**
Binnenkort alle gebroken of ontbrekende tegelpannen vervangen. Het is te verwachten dat deze werkzaamheden regelmatig zullen moeten worden herhaald. Op lange termijn is het aangewezen om de volledige vervanging van de dakbedekking in te plannen (uitgezonderd dakvlak 4).
De lekkende hemelwaterafvoeren, aanduiding op het dakenplan, vervangen of afdichten.
- **Kerkwanden en gewelven**
Het door vocht beschadigd verfwerk op de kerkwanden en de gewelven en ook in de sacristie zal moeten bijgewerkt en opgefrist worden.
Het buitenschrijnwerk van de sacristie moet vernist worden en de diefijzers moeten geschilderd worden. De kelderraampjes moeten geolied worden en de gebroken ruit moet vervangen worden. Bij gelegenheid ook de afwerkklagen op de dakkapellen oprissen en de raampjes waar nodig eerst herstellen.

4.4.2. Uit te voeren binnen de 6 jaar

- **Torenspits**
De restauratie van de torenspits de eerstkomende jaren plannen of voorbereiden en hierbij volgende zaken opnemen:
 - De natuurleien en het hoekkeperlood van de torenspits vernieuwen.

- Het torenkruis ontroesten, schilderen met een aangepast verfsysteem en de windhaan en pijnappel opnieuw vergulden.
- De dakluiken vernieuwen en voorzien van een valketting.
- De galmgaten langs buiten tegen vogels afdichten met kunststof draadnetten.
- Het uitgevallen of losgekomen voegwerk van de zuidwestelijke steunbeer tegen de toren eventueel ook vervangen.
- De bordessen in de torenspits uitbreiden en voorzien van leuning.
- **Kerkdaken**
De lekkende hemelwaterafvoeren, aanduiding op het dakenplan, vervangen of afdichten.
- **Overige**
 - De rubberen dakdichting op dakvlak 35p, op lekken nazien en herstellen.
 - Een loopbrug met leuning construeren bovenop de klokkenstoel, dit als veilige toegang tot de kerkzolders.
 - De vervanging van het zink in de zakgoten van de zuidelijke zijbeuk op termijn plannen.

5. Financiële gegevens

Geplande investeringen:

- Schilderwerken in de winterkapel en rechterzijde kerk
- Herstellen van ruit vooraan
- Herschilderen buitenschrijnwerk

Gewenste investeringen:

- Isolatie plafond zijkapel;
- Herstellen van torenspits en daken. (Offerte december 2022 van firma Monument via Sileghem. Raming: 850.000,00 euro);
- Zonnepanelen;
- Nieuwe verwarmingsinstallatie hoofdkerk (raming 61.000,00 euro);
- Schilderwerken binnen;
- Herstellen orgel.

De uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.1.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

Bereikbaarheid en omgeving

Het kerkgebouw ligt aan de hoofdweg Kortrijk- Avelgem en vormt mee het kruispunt van de weg naar Harelbeke, Deerlijk en Otegem. Er is een bushalte waar 3 lijnen stoppen. Op het Toyeplein is een ruime parking en in de onmiddellijke omgeving is bijkomende openbare parking beschikbaar. Aan het Toyeplein zelf is ook de lagere vrije school gelegen, net als het Huis van het Kind. Het bijhorende kerkhof is op relatief korte afstand van de kerk gelegen. In de Otegemstraat is een theaterzaal, en gezien de centrale ligging van de kerk, zijn in de ruime nabijheid winkels, horeca, en de sportterreinen gesitueerd. Naast de kerk, kant Otegemstraat, is er ook een ruime fietsparkeerplaats.

2.1.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open, en is vrij toegankelijk van 7 tot 19 uur. Ze wordt veel bezocht door mensen die stilte zoeken, bezinning, gebed en devotie.
- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:
 - Er is elke dag een eucharistieviering, met inbegrip van jubileumvieringen en intentievieringen.
 - Ook doopvieringen, huwelijken en uitvaarten vinden hier plaats.
 - Volgende diensten gaan hier door: de biechtvieringen en biechtgelegenheid, het Te Deum, de viering naar aanleiding van 11 november, Lichtmis met bijhorende koffietafel en de wake voor de overledenen op Allerheiligen met bijhorende koffietafel voor alle families.
 - De scholen van het katholiek onderwijs (basis- en secundair) maken gebruik van de kerk voor hun eucharistievieringen en bezinningsmomenten.
 - Verenigingen (volwassen- en jeugdverenigingen zoals de brandweer, De Ware Vrienden, Okra, Beweging.net, Landelijke Gilden, Sobeka, Chiro-jongens, Chiro-meisjes, KSA, KAJ, Scouts) laten er hun vieringen en bezinningsinitiatieven, zoals de Fakkeltocht, doorgaan.
 - Alle vormselvieringen en activiteiten gekoppeld aan het vormsel voor kinderen en ouders gaan door in de kerk, zoals de startavond, het kerkbezoek, de zeptournee, ...
 - Ook voor de eerste communie gaan, naast de vieringen, ook alle activiteiten door in de kerk voor kinderen en ouders, zoals de Sinterklaasviering, de 'Dag van de eerste communicant', de gezinsvieringen, paaseierenraap, ...

- De kerk wordt ook gebruikt voor gelieerde activiteiten:
 - vorming van medewerkers en de bedanking van alle vrijwilligers binnen de pastorale eenheid.
 - Vergaderingen.
 - Wekelijkse repetitie van het koor.
 - Activiteiten voor misdienaars, zoals het 'Gewijd ontbijt', de filmavond, ...
- Valorisatie is vandaag al mogelijk, de kerk wordt opengesteld voor andere initiatieven:
 - Er gaan jaarlijks verschillende concerten (orgelconcerten, My Lady Mary, ...) en tentoonstellingen (Koers is religie, kerststallententoonstelling, ...) door van eigen organisatie en van derden (Zwever, Davidsfonds, ...).
 - De kerk is het verzamelpunt voor de leerlingen van de nabijgelegen school in geval van nood.
 - De kerk is eveneens een ontmoetingsruimte waar tal van recepties mee gepaard gaan, ook voor derden zoals het Bebloemingscomité, eretekens voor de Arbeid, ...
 - Twee maanden per jaar, tijdens de blok- en examenperiode op het einde van het academiejaar, wordt de kerk ter beschikking gesteld voor studenten in het hoger onderwijs om er rustig te kunnen studeren.

2. 2. PAROCHIEKERK SINT- MARIA- BERNARDA, ZWEVEGEM – KNOKKE

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Parochiekerk Sint-Maria-Bernarda.

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Maria Bernardastraat 29, 8550 Zwevegem.
- Provincie: West-Vlaanderen.

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- Bisdome: Brugge.
- Decanaat: Waregem – Avelgem.
- Pastorale eenheid: Maria – Magdalena.
- Parochie: Sint-Maria-Bernarda Zwevegem.

EIGENAAR: Kerkfabriek St Maria Bernarda Zwevegem Knokke

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD:

- Niet beschermd
- Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 14 mei 2025 (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163390>)
- Locuswaarde: niet toegekend (https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed)

2.2.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Neoromaans

2. Historiek

- In 1938 werd een voorlopig kerkgebouw opgetrokken. In 1939 startte de bouw van de pastorie. De bouwwerken van de kerk startten in 1953. De pannen en bakstenen werden geleverd door de nabijgelegen pannenfabriek van Knokke en de steenbakkerij Hanssens-Demeestere. Bouwheer/opdrachtegever was E.H. Jozef Thiers, pastoor tijdens de bouwwerken.
- De architect was Jan-Baptist Reyntjes uit Zwevegem.
- In 1955 werd de eerste mis opgeluisterd, en werd de kerk ingewijd door Mgr. Desmet.
- In 1976 werd de weekkapel in het transept ingericht.
- In 1995 ontstond er brand in de bergplaats, zonder verdere gevolgen voor het gebouw zelf.

3. Beschrijving

Een west-oost georiënteerde basiliekale kerk met transept en ingebouwde oosttoren. Het gebouw bestaat uit één middenbeuk en twee lagere zijbeuken van vier traveeën, de transeptarmen bestaan uit één travee en hebben een rechte sluiting. Het hoofdkoor heeft twee traveeën en een halfronde koorsluiting. De gevel uit donkerrode bakstenen is afgewerkt met een grijze cementvoeg. De zadel- en lessenaarsdaken zijn bekleed met leipannen. De traveeën van het schip en zijbeuken zijn geritmeerd door de steunberen met versnijdingen en gekoppelde rondboogvensters op afzaten. De eerste travee van de zuidzijbeuk wordt gemarkeerd door een rondboogportaal. De gevels van transeptarmen worden gekenmerkt door drie smalle rondboogvensters en de op elkaar versneden steunberen. De zuidelijke transeptarm heeft als enige een glas-in-lood-raam. Het halfroond blind koor wordt begrensd door vlakke pilasters en aflijnende muizentandfries. Geveltoren met stompe spits, bekleed met leien, en ondersteund door haaks op elkaar geplaatste hoeksteunberen met versnijdingen.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Boven het rondboogportaal bevindt zich een rondbogig tweelicht. De top van de toren heeft aan elke zijde gekoppelde galmgaten.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4. Interieur

Het interieur is eenvoudig witgepleisterd met een schip geritmeerd door brede segmentbogen. Boven het schip bevindt zich een lichtbeuk met tweelichten. De brede middenbeuk en smalle zijbeuken zijn overwelfd met een kruisribgewelf, waarvan de ribben uitmonden in lisenen. In de kruising is centraal een medaillon te vinden, omringd door een vergulde stralenkrans en IHS-monogram Dit motief wordt herhaald in transeptarmen, waar respectievelijk het MR- en SB-monogram te zien zijn De transeptarmen zijn breed en bestaan uit één travee. Het westelijk transept bevat een blinde nis met een altaar, terwijl het zuidelijk transept is ingericht als

weekkapel, afgesloten door beglaasde segmentbogen. Boven het geheel bevindt zich de orgeltribune.

5. Meubilair en roerende goederen

De eiken preekstoel uit de 19de-eeuw is versierd met afbeeldingen van de heiligen Matheus en Marcus op de kuip. Momenteel bevindt de preekstoel zich in de zijbeuk naast de biechtstoel. In de hulpsacristie staat het tabernakel opgeslagen. De muren van de zijbeuken zijn versierd met een vergulde kruisweg, uitgevoerd door de beeldhouwer en siersmid Pedro Bares uit Kortrijk. Deze kruisweg is een kopie van die van Andrea Verrochio.

Verder bevat de kerk een houten beeld van St.-Jozef, een preekgestoelte (gift van de kerfabriek St.-Denijs, westelijk transept), en diverse schilderijen. Daaronder zijn een schilderij van St.-Paulus te paard (gift familie Ranson), 2 schilderijen van priester Bleuzé (OLV – Maria Goretti) en het schilderij Jezus aan het Kruis, dat in kruisvorm is opgehangen boven het zijaltaar. Dit laatste schilderij dateert van bouw van de kerk.

6. Bronnen

- Vandeputte, O., 2007, *Gids voor Vlaanderen: Toeristische en culturele gids voor alle steden en dorpen in Vlaanderen*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.
- Inventaris onroerend erfgoed: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/relict/81373>
- Dimitri Stevens. Parochiekerk Sint Maria Bernarda, Zwevegem [gemeente in arrondissement Kortrijk - BE] (1953-). In: ODIS. Record last modified date: 2 september 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/Ink/OB_273

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 1.370 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 2
- **Vrije hoogte:** 10,45 m
- **Aantal zitplaatsen:** 300

2. Opbouw

De kerk, als basiliekerk met transept, kan opgedeeld worden in deelruimtes. De kerkruimte werd reeds onderverdeeld met een weekkapel in het zuidelijk transept. Deze weekkapel wordt gebruikt als opslagruimte en shop voor Maison Bernadette. Het westelijk transept biedt mogelijkheid tot aanpassing voor divers gebruik (cf. voorzien verdiep- glaswand ...). De ruimte links naast de inkom wordt op heden gebruikt als stapelplaats, maar kan ingezet worden voor andere bestemmingen (bv. vergaderruimte, keuken, vestiaire, berging,...). De ruimte boven de weekkapel heeft ook potentieel tot verdere opdeling, cf. mits het aanbrengen van een wand (vast of glas). In de hoofdbeuk kan een tussenvloer gebouwd worden, waardoor bijkomende ruimte kan gecreëerd worden.

Aan de hoofdkom bevindt zich al een sanitaire voorziening. Zowel het Johanisorgel als het altaar zelf zijn verplaatsbaar. Eventuele bijkomende nutsleidingen kunnen in opbouw geplaatst worden boven de gewelven.

Het gebouw staat volledig vrij, zodat eventuele uitbreidingen mogelijk zijn.

3. Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig, en bevindt zich in de ruimte naast de hoofdingang. Er zijn 2 toiletten, waarvan 1 geschikt voor personen met een beperking. Er is een wastafel en handdroger voorzien. Vooraan de kerk bevindt zich eveneens een toilet met wastafel.
Verwarming	Verwarming met warme lucht. Deze installatie werd laatst vernieuwd in 2011 en op gas gebracht ter vervanging van gasolie. De gasolietank werd geneutraliseerd.
Verlichting	LED-verlichting
Keukenvoorzieningen	Een verrijdbaar toogmeubel met spoelbak.
Audiosysteem	Er is een standaard geluidsinstallatie met draadloze microfoon.
Beeldscherm(en)	Nihil
Rolstoeltoegankelijk	Er is een rolstoeltoegankelijke zij-ingang.
Diefstal- en brandbeveiliging	De stookruimte is uitgerust met brandmelding. Er is camerabewaking als inbraak- en diefstalbeveiliging.
Bliksembeveiliging	Aanwezig
GSM-operatoren	Niet aanwezig.

4. Bouwfysische toestand

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen uit het rapport van 15 oktober 2024.

4.1. Algemeen

Er kan gesteld worden dat de kerk goed onderhouden is. De kerkfabriek ziet er steeds nauwlettend op toe, dat de kerk binnen de financiële mogelijkheden in goede staat behouden blijft.

4.2. Bouwfysische toestand

1.	Dakbedekking	Tegelpannen met onderliggend asfaltpapier: goed.
2.	Dakdoorbrekingen	Goed
3.	Regenwaterafvoer	Bepaalde herstellingen nodig. Wegens gevogelte goten en aflopen regelmatig te reinigen om opstoppingen te voorkomen. Op langere termijn moet het zinkwerk vernieuwd.
4.	Buitenwerk	Kerktoeren: Redelijk Het voegwerk van de bakstenen komt op bepaald plaatsen los, vooral op de toeren waar ook bakstenen uitgevroren zijn.
5.	Dakstructuur	Goed
6.	Interieur	Goed
7.	Interieurelementen	Goed. Condens zou een betere ventilatie vergen.
8.	Technische installaties	Goed
9.	Klimaat	De verwarming werd enige jaren terug volledig vernieuwd en is in goede staat. De elektrische

		installatie werd in 2016 volledig in orde gesteld met de wettelijke verplichtingen en het keuringsverslag omvat geen opmerkingen.
10.	Preventie en beheer	Goed
11.	Veiligheid/toegankelijkheid/hygiëne	Goed. De stookruimte is voorzien van een brandalarminstallatie verbonden met de GSM van de pastoor en leden van de kerkraad. Een anti-diefstal en vandalisme uitrusting d.m.v. camerabewaking werd geplaatst. In totaal zijn er 5 camera's.

4.3. Voorziene investeringswerken

Diverse werken zijn te voorzien:

4.3.1. Uit te voeren binnen de 3 jaar

- Torenspits

Alle zinken hanggoten en de bijhorende hemelwaterafvoeren binnenkort vernieuwen. De vermolmden delen van de houten steunplanken van de goten vervangen en ze nadien schilderen. De ijzeren gootdragers schilderen.

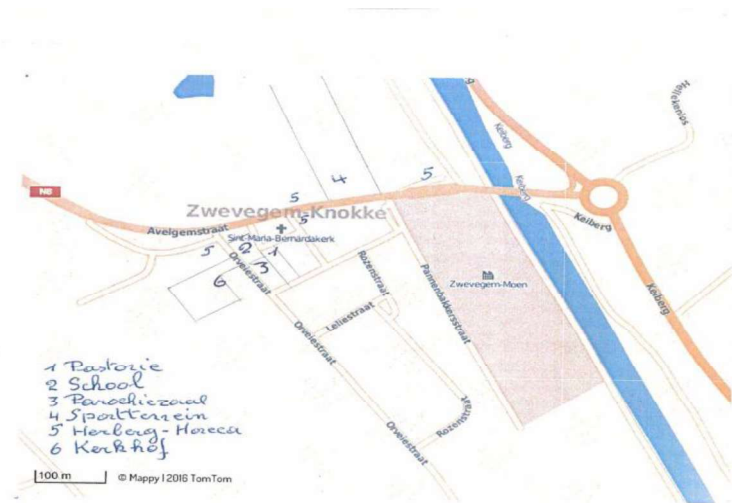
4.3.2. Uit te voeren binnen de 6 jaar:

- Het voegwerk van de toren vervangen door een aangepaste voegmortel (bv. basterdmortel). De voegen dienen hierbij vooraf voldoende diep te worden uitgehakt (min. 2,5cm), ontstof en indien nodig bevochtigd.
- De afgebroken en beschadigde bakstenen vervangen door qua afmetingen, kleur en textuur gelijkaardige bakstenen als de huidige of de beschadigde zones bijwerken met een naar kleur aangepaste herstellmortel.
- De loodbekleding op de galmborden tijdens de gevelwerken vervangen evenals de draadnetten voor de galmgaten.
- Eventueel de steigergaten bovenaan de zuid- en oostgevel van de toren inrichten als nestplaats voor gierzwaluwen.

5. Financiële gegevens

Gewenste werken: de binnen de 3 jaar uit te voeren werken zullen in delen gebeuren, met de middelen van het exploitatiebudget. De binnen de 6 jaar uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.2.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

Bereikbaarheid en omgeving

Het kerkgebouw ligt aan de hoofdweg Kortrijk- Avelgem. Er is een bushalte van de lijn Avelgem-Kortrijk ter plaatse. Er is een ruime parking rond de kerk, en de parking van de sportterreinen is vlakbij. Ook de hoofdweg zelf biedt ruime parkeermogelijkheid. De lagere vrije school is vlakbij gelegen. Aan de zuidkant van de kerk bevindt zich de fietsenberging van de school. Vlakbij bevindt zich eveneens de parochiezaal, die nu hoofdzakelijk wordt gebruikt voor schoolgebruik. Het bijhorende kerkhof (Orveiestraat) is op relatief korte afstand van de kerk gelegen, net als de site voor de nieuw aan te leggen gemeentelijke begraafplaats. Aan de overkant van de hoofdweg, bevindt zich een ruim sport- en voetbalterrein, met bijhorende kleedfaciliteiten, en ontspanningslokaal. In de onmiddellijke omgeving bevinden zich eveneens een drankgelegenheid en horecazaak.

2.2.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open, en is vrij toegankelijk van 7 tot 19 uur. Ze wordt bezocht door

mensen die stilte zoeken, bezinning en gebed.

- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:
 - Op zondag is er eucharistieviering, met inbegrip van jubileumvieringen en intentievieringen.
 - Er vinden in de kerk doopvieringen, huwelijken en uitvaarten plaats.
 - Ook vieringen van verenigingen gaan hier door, zoals het Ziekenpastoraal of de mei-bedevaart (Neos).
 - De eerste communieviering van de leerlingen van de plaatselijke school gaat hierdoor.
- De kerk wordt ook gebruikt voor gelieerde activiteiten:
 - Activiteiten van het Ziekenpastoraal
 - Er is ruimte voor het archief van de kerkfabriek.
- Valorisatie en nevenbestemming zijn vandaag al mogelijk, de kerk wordt opengesteld voor andere initiatieven:
 - De kerk is het verzamelpunt voor de leerlingen van de nabijgelegen school in geval van nood.
 - De winterkapel en de ruimte daarboven wordt gebruikt als winkel en opslagruimte van 'Maison Bernadette', een tweedehandswinkel met die gratis kledij voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Twee keer in de maand is Maison Bernadette open en viermaal per week gaan vrijwilligers er werken.
- Achteraan in de kerk is er een ruimte voor opslag van materiaal.

2.3. PAROCHIEKERK ONZE-LIEVE-VROUW HEMELVAART, HEESTERT

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Kerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Kerkomtrek, 8551 Heestert;
- Provincie: West-Vlaanderen.

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- - Bisdom: Brugge;
- - Decanaat: Waregem – Avelgem;
- - Pastorale eenheid: Heilige Familie;
- - Parochie: O.L.V. Hemelvaart.

EIGENAAR: Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart, Pontstraat 66, 8551 Heestert.

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD :

- Niet beschermd
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart, geldig sinds 14 mei 2024. (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163152>).

- Locuswaarde: hoog
(https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed & <https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/media/locuswaarden.pdf>)

2.3.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Gotiek

2. Historiek

De eerste kerk van de gemeente was een romaans of vroeggotisch gebouw, restanten hiervan bleven bewaard in de zuidoostelijke gevel. (zie muur van Doornikse kalksteen met sporen van rondbogige deuropening.) De kerk wordt in 1579 door de geuzen geplunderd, hierbij wordt het oudst bekende klokje "Maria" van 1434 uit de kerk geroofd. De driebeukige benedenkerk wordt in 1771 gesloopt wegens haar vervallen toestand, tevens was de oude kerk te klein geworden. In hetzelfde jaar wordt de nieuwe benedenkerk en de toren opgericht. Het laatgotisch koor uit het begin van de 16de eeuw en de zijkapellen bleven behouden. De kerk wordt geplunderd tijdens de Franse revolutie en brandde op 1 januari 1931 volledig af. De plannen voor het herstel zijn naar ontwerp van A. Latte (Kortrijk). Het opgaand metselwerk van de oude kerk bleef behouden, verder werd ze volledig in haar oude vorm hersteld. In 1964 wordt de sacristie door N. Ravelingen (aannemer, Heestert) opgetrokken.

Oorspronkelijk had de kerk een omringend, ommuurd kerkhof, dat in 1954 werd gesloten. Rond de kerk bevond zich een ommeegang bestaande uit zeven kapelletjes, gebouwd in 1897. Elke kapel stelt één van de zeven smarten van Maria voor. De kapelletjes stonden aanvankelijk verder van het bedehuis, maar na de sluiting van het kerkhof en de gedeeltelijke omvorming ervan tot parkeerplaatsen (enkel ten zuiden) werden de kapelletjes in 1962 dichter bij de kerk geplaatst. Ten noorden van de kerk bevindt zich een calvarie, opgericht in de oksel tussen het schip en koor. *Op het monument is het opschrift te lezen: " DEZE KALVARIEBERG IS HIER GEPLAATST TEN JARE 1901 TER GEDACHTENIS DER GEESTELIJKE ZENDING. A. FARAZIJN PASTOOR".*

De kerk, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, is nog steeds een bekend bedevaartsoord. Ze vormt het begin- en eindpunt van de processie die elk jaar plaatsvindt op 15 augustus.

3. Algemene beschrijving

Georiënteerd bedehuis. De plattegrond onthult een eenbeukige kerk met een deels ingewerkte westtoren. Het schip bestaat uit vier traveeën, het koor uit één rechte travee met een driezijdige sluiting, en de zijkoren, elk van drie rechte traveeën, beschikken beide over een driezijdige sluiting. De sacristie bevindt zich ten noordoosten van de kerk. De bouw is uitgevoerd in rode baksteen, met arduin voor onder andere de plint, hoekkettingen, afzaten, dekstenen en vensteromlijstingen. De sacristie is opgetrokken in bruine baksteen. Het dak is bedekt met leien, en de houten kroonlijst accentueert de gevel. De westtoren bestaat uit drie geledingen en wordt bekroond door een vierkante torenspits met kruis en torenhaan. Het portaal bevindt zich in een rondbogig spaarveld, waarbij de eerste geleding wordt gemarkeerd door een rondbogig venster. De tweede geleding wordt gekarakteriseerd door gekoppelde galmgaten en een torenuurwerk. Het schip is ritmisch geaccentueerd door steunberen en rondbogige muuropeningen, verdiept in spaarvelden met getrapte fries. Tevens zijn verschillende 18de-eeuwse grafstenen in de muren ingewerkt. Het koor en de zijkoren worden gekarakteriseerd door spitsbogige muuropeningen.

4. Interieur

Het interieur is bepleisterd en witgeschilderd, met delen van de wanden bekleed met houten lambrisering. Oorspronkelijk waren zowel het schip als het koor voorzien van beschilderde lambrisering, zoals te zien is op oude foto's in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (K.I.K.). De overgang van het schip naar het koor wordt gevormd door drie rondbogen, waarbij de centrale boog wordt ondersteund door deels vierkante, deels achthoekige pijlers. De rondboog was oorspronkelijk deels beschilderd met figuratieve voorstellingen. Het koor wordt geritmeerd door spitsbogen, die worden opgevangen door pijlers met achthoekig kapiteel op dito sokkels, waarvan de natuursteenbeschildering imitatievoegen vertoont. De overwelfing is uitgevoerd in een tongewelf, met een straalgewelf in het koor. Oorspronkelijk was er een suggestie van gewelfribben door middel van beschildering, evenals een fraai beschilderde kroonlijst met geometrische motieven. Het portaal bevat houten balklagen en een behouden luster.

5. Meubilair, roerende goederen en orgel

Meubilair

Het hoofdaltaar is ontworpen door G. Delafontaine (Menen) in 1935. Het bestaat uit grijs marmer, versierd met een reliëf dat de voorstelling van vissen en broden weergeeft. Het tabernakel toont Jezus aan het kruis, geflankeerd door reliëfs van Maria en de Heilige Johannes. Het noordelijke zijaltaar is toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, met een altaartafel van wit marmer en een beeld van Maria met kind. Het zuidelijk zijaltaar is gemaakt van rood marmer en heeft een drieluik. Er zijn drie eikenhouten biechtstoelen uit de 18de-eeuw en houten kerkbanken. De barokke doopvont, daterend uit circa 1700, is van marmer en heeft een koperen deksel, bekroond door een wereldbol en slang. Beelden van Onze-Lieve-Vrouw met kind, omgeven door een stralenkrans met wereldbol (17de eeuw, gepolychromeerd hout) stonden oorspronkelijk in een houten nis. Daarnaast bevinden zich beelden van Maria, Heilige Jozef met kind, Heilig Theresia, Heilige Antonius en het Heilig Hart.

De figuratieve glasramen in het koor en de zijkapellen zijn uitgevoerd door A. Peene-Delodder (Brugge) van circa 1940. Ook zijn er verschillende 18de-eeuwse grafstenen aanwezig.

Orgel

Kort na 1776 werd een doksaal opgetrokken. Een aantal jaren later werd een orgel gebouwd. Pastoor J.F. Lambert, die het orgel schonk, overleed in 1804: de bouw van het orgel is dus te situeren tussen beide jaartallen.

In 1823 werd in Heestert een substantieel werk uitgevoerd door de Gentse orgelmaker Pierre-Charles (sr) van Peteghem: nieuwbouw of grondige renovatie? Dit orgel ging mee verloren in de brand van 1930.

Het huidig orgel is een werk van Jules Anneessens (Menen), uit 1938-1939.

Rond het jaar 2000 heeft de parochie een klein begeleidingsinstrument (kistorgel) bij J. Bruggeman (Marke) aangekocht; 3 registers; in het koor geplaatst.

6. Bronnen

- Degrande V., *Inventaris kapellen West-Vlaanderen*, gemeente Heestert, onuitgegeven.
- Despriet P., *De Zuid-West-Vlaamse parochiekerken*, Kortrijk, 1982, p. 128-136.
- Roose – Meier B., Verschraeghen H., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen*, provincie West-Vlaanderen, Kanton Kortrijk II, Brussel, 1979, p. 25-27.
- S.N., *Historische studie kapellen Heestert*, Zwevegem, s.d., p. 4-10.
- De Gunsch A. & De Leeuw S. met medewerking van Callens T. 2006: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie West-Vlaanderen, Gemeente Zwevegem, Deelgemeenten Zwevegem, Heestert, Moen, Otegem en Sint-Denijs*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen WVL26, (onuitgegeven werkdocumenten).

Auteurs: De Gunsch, Ann, De Leeuw, Sofie

Datum: 2006

- Inventaris onroerend erfgoed,
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81076>

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 880 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 3
- **Vrije hoogte:** 11 m
- **Aantal zitplaatsen:** 300

2. Opbouw

De kerk is verdeeld in 4 blokken:

- Links het Maria-altaar
- Midden het hoofdaltaar
- Rechts het Petrus en Paulus-altaar met doopvont en aansluitend sacristie.
- Achter het grote schip.

De kerk biedt mogelijkheden tot opdeling: als de 3 voorste beuken met een wand afgesloten worden, wordt een ruimte van 240m² gecreëerd, en is daarnaast het kerkgedeelte zeker nog beschikbaar voor 100 mensen.

3. Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig, in de sacristie bevindt zich een toilet en lavabo.
Verwarming	Aanwezig, op basis van gasolie, en een warme lucht blazer. Aansluiting op gas is niet mogelijk.
Verlichting	Middenbeuk: LED, zijbeuken: halogeen
Keukenvoorzieningen	niet aanwezig
Audiosysteem	Er is een standaard geluidsinstallatie, met zowel een draadloze microfoon, als microfoon met kabel.
Beeldscherm(en)	niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijk	ja, mits plaatsing oprijplaten
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandmelding en camerabewaking als inbraak- en diefstalpreventie.
Bliksembeveiliging	Aanwezig, diverse bliksemafleiders.
GSM-operatoren	Op heden niet, aanvraag lopende.

4. Bouwfysische toestand

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen van het rapport Monumentenwacht van 29 november 2024.

4.1. Algemeen

De algemene toestand van de kerk is relatief goed. Een paar zaken vragen zeker de nodige aandacht, zoals de toren waarvoor er reeds een investeringsaanvraag werd ingediend. Binnen zijn een paar plaatsen waar schilderwerken nodig zullen zijn. De verlichting is de laatste jaren volledig vernieuwd.

4.2. Bouwfysische toestand

1.	Dakbedekking	Uitgeschoven of gebroken leien te vervangen, uitgeschoven hoekkeperlood te vervangen. Asfaltpapier sacristie dringend vervangen.
2.	Dakstructuur	Goed
3.	Regenwaterafvoer	Goed, houten boordplanken aan onderhoud toe.
4.	Buitenwerk	Op diverse plaatsen hervoegen nodig, beschadigde bakstenen te vervangen, baarsten in te naaien, en druiplijsten torenromp te vervangen.
5.	Interieur	Redelijk. Plaatselijke bepleistering kerkwanden te herstellen en opnieuw in te schilderen
6.	Technische installaties	Goed. Wijzerplaat torenuurwerk te vernieuwen. Nazicht chauffage.
7.	Klimaat	Goed.
8.	Preventie en beheer	Goed

4.3. Te voorzien investeringswerken

Diverse werken zijn te voorzien.

4.3.1. Uit te voeren binnen de 3 jaar

- Kerkdaken:

De lekken in het platte dak van de sacristie dichten, of de volledige dakbedekking vernieuwen.

De verspreid over de dakvlakken ontbrekende, uitgeschoven of gebroken leien vervangen, en ook het uitgeschoven hoekkeperlood, dakvlakken 12/13, herplaatsen.

De dakwerken zullen periodiek herhaald moeten worden.

4.3.2. Uit te voeren binnen de 6 jaar

- Calvarie

- De struiken inperken zodat de calvarie voor onderhoud en herstel goed toegankelijk is.
- De duivenmest en vervuiling verwijderen.
- De zinken hanggootjes vernieuwen en ze voorzien van waterspuwers i.p.v. afvoertjes of de gootjes wegnemen.
- De vermolmde boordplanken van het dakoverstek vernieuwen naar huidig model. De kieren en scheuren in de te behouden houten elementen dichten (bv. met een aangepast houtvulmiddel).
- Het houtwerk vervolgens schilderen.
- Indien men ook de calvariebeelden wil schilderen/ consolideren dan is hiervoor een gespecialiseerd restaurateur aangewezen. Mocht men ervoor kiezen om de beelden niet te schilderen, dan volstaat het om voorzichtig het vuil met zachte borstel en zuiver water af te wassen.

- Gevels

- De westelijke topgevel van het noordelijke nevenkoor en waar nodig (dus lokaal) ook de torenromp, opnieuw voegen. Hierbij de beschadigde bakstenen vervangen door gelijkaardige bakstenen qua afmetingen, kleur en textuur.
- De barsten in de gevels innaaien en/of ze met een aangepaste mortel dichten.
- De sacristiegevels hervoegen met een aangepaste (en dus zachte) voegmortel.
- De volledig afgebroken natuurstenen druiplijsten in de torenromp vervangen. Hiervoor wordt best opnieuw Doornikse kalksteen gebruikt.

- **Kerkdaken**

- De vervanging van de leibedekkingen op de dakvlakken 2, 5 t.e.m. 7, 9 t.e.m. 12 en 14 t.e.m. 17 inplannen voor de komende jaren. Tijdens de dakwerken genormeerde ladderhaken of andere genormeerde ankerpunten aanbrengen.

5. Financiële gegevens

Gewenste investeringen: de uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.3.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

De parochiekerk van Heestert is gelegen in het centrum van de gemeente, nabij de hoofdweg Avelgem- Zwevegem, met ruime parkeermogelijkheden in de nabijheid. Het kerkhof is zeer nabij en ook de lagere school is dichtbij.

De kerk is goed bereikbaar, zowel met de wagen als te voet door voetwegen die de omliggende wijken verbinden met de kerk.

2.3.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open, en is vrij toegankelijk van 8 tot 17 uur voor mensen die stilte zoeken, bezinning, gebed en devotie, of een kaarsje willen branden. Het gedeelte voor Onze-Lieve-Vrouw wordt dagelijks door heel wat mensen bezocht.
- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:

- Elke 4 weken is er op zaterdagavond eucharistievering. De opkomst is gemiddeld een 60 à 65-tal personen, bij familie-missen loopt dit op tot een 100-tal personen.
- Ook doopvieringen, huwelijken en uitvaarten vinden hier plaats; alle sacramenten kunnen hier ontvangen worden.
- Volgende diensten gaan hier door: de mis voor de Hallebedevaarders, de jaarlijkse mis voor de bewoners van woonzorgcentrum Marialove, jubileumvieringen of tractorwijdningen van verenigingen.
- De vieringen voor de eerste en de plechtige communie van de leerlingen van de plaatselijke lagere school gaan hier door.
- Aan de kerk zijn verschillende religieuze tradities verbonden:
 - De kerk is het startpunt van de jaarlijkse Halle bedevaart. Elk eerste weekend van mei vertrekken de bedevaarders na de misviering op vrijdag avond, om op zaterdagmiddag in Halle aan te komen.
 - Op 15 augustus nemen heel wat gelovigen deel aan de ommegang rond de kerk bij de 7 kapellen voor de Onze-Lieve-Vrouw van Smarten.
- Valorisation is vandaag al mogelijk:
 - De kerk fungeert als verzamelpunt voor de leerlingen van de nabijgelegen school in geval van nood.
 - 1 à 2 maal per jaar wordt de kerk gebruikt voor het organiseren van concerten.
- In Heestert zijn volgende gebedsplaatsen beschikbaar:
 - de Blindekapel, waar kan gebeden worden;
 - de kapel van WZC Marialove (Curando). Hier wordt elke maandag eucharistie gevierd met de bewoners en de vrijwilligers.

2.4. PAROCHIEKERK SINT-ELIGIUS, MOEN

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Sint-Eligiuskerk.

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Kerkstraat, 8552 Moen;
- Provincie: West-Vlaanderen.

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- Bisdом: Brugge;
- Decanaat: Waregem – Avelgem;
- Pastorale Eenheid: Heilige Familie;
- Parochie: Sint-Eligius (Sint-Elooi).

EIGENAAR

Gemeente Zwevegem, Blokkestraat 29 bus 1, 8550 Zwevegem.

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD :

- Niet beschermd
- Aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, sinds 14 mei 2025 (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163211>)
- Locuswaarde: hoog (https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed & <https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/media/locuswaarden.pdf>)

2.4.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Neogotisch

2. Historiek

Dit georiënteerd neogotisch bedehuis werd in 1918 heropgebouwd volgens de originele plannen van 1874 en naar ontwerp van architect Leopold De Geyne (Kortrijk). Het gebouw is omgeven door verschillende loofbomen. Aan de voorzijde zijn er enkele kerkbanken, terwijl achter het koor een pastoorspad ligt. Ten zuiden staat een gedenksteen die herinnert aan het voormalige bedehuis, samen met een voorgeplaatst gietijzeren kruis. Aan de oostzijde bevindt zich een Heilig Hartbeeld van witte natuursteen op een sokkel, met de datum "1924". Dit beeld kwam van de kapel in de Bossuitstraat, die in 1968 werd gesloopt. Tevens is er een calvarie met een ijzeren Christusbeeld aanwezig.

Al in de 12de eeuw stond er een bedehuis op deze plaats. Circa 1100 werd de eerste stenen kerk gebouwd, vermoedelijk een romaanse kruiskerk met vierkante middentoren. De kerk en het omliggend kerkhof behoorden tot de kanselrij Kortrijk en stonden op grond van de dorpsheerlijkheid van Moen. De kerk werd beschadigd tijdens de godsdiensttroebelen, waarna herstellingswerken plaatsvonden van 1620-1622, waarna de herstelde kerk opnieuw werd ingewijd. Ook in 1694 werd de kerk zwaar beschadigd. In 1844 werd het bedehuis vergroot tot een driebeukige hallenkerk, naar ontwerp van C. Dehults (Kortrijk). In 1874 werd het oude gebouw afgebroken, een ontwerp van P.N. Croquison voorzag de bouw van een nieuwe kerk op de funderingen van de oude, met de toren op de plaats van het vroegere koor. Uiteindelijk wordt een sterk verwant ontwerp van Leopold De Geyne aangenomen en in 1874 goedgekeurd. Het nieuwe bedehuis wordt in 1918 grotendeels verwoest door brand, waarna de heropbouw werd uitgevoerd door Benoit Vuylsteke volgens de originele plannen.

3. Beschrijving

De plattegrond ontvouwt: neogotisch driebeukig bedehuis met een voorgeplaatste oostertoren, sacristie aan de zuidwestzijde en een recenter dienstgebouw aan de noordzijde. De voormalige doopkapel en traptoren bevinden zich aan de noordwestzijde. Het gebouw is ommuurd aan de zuidoostzijde. Het is opgetrokken in rode baksteen, met gebruik van arduin voor onder meer plint, dekstenen, afzaten en de vensteromlijstingen van het koor. Het dak is bedekt met Leien.

De toren wordt gekarakteriseerd door versneden steunberen op de hoeken. De eerste geleding heeft een spitsbogig portaal met een wapenschild en een reliëf in boogveld. De tweede geleding bestaat uit drie spitsbogige muuropeningen, waarvan twee zijn ingevuld met baksteenmetselwerk. Galmgaten en een torenuurwerk zijn te vinden op de derde geleding. De toren is bekroond met een ingesnoerde spits en heeft slanke, achtzijdige torentjes op de hoeken, evenals een kruis en een windhaan. Het schip van zeven traveeën, met een aflijnende getrapte fries geritmeerd door spitsbogige muuropeningen en versneden steunberen. De oostelijke zijpuntgevels worden gekarakteriseerd door vlechtingen.

Het koor bestaat uit twee rechte traveeën en heeft een drizijdige sluiting. Ook dit deel is geritmeerd door versneden steunberen en spitsbogige muuropeningen.

4. Interieur

Bepileisterd en witgeschilderd geheel (zie oude prentbriefkaarten voorheen deels beschilderd met figuratieve motieven), geritmeerd door spitsbogen ondersteund door zuilen met knoppenkapiteel, achzijdige arduinen sokkels. De tweede bouwlaag van het schip is geritmeerd door lage spitsbogige drielichten. De overwelling wordt gedragen door kruisribgewelven, ondersteund door colonetten. In het koor bevindt zich een straalgewelf. De vloer is bedekt met zwart marmer.

5. Meubilair, roerende goederen en orgel

Het neogotisch meubilair is volledig en in goede staat bewaard.

Het hoofdaltaar bestaat uit een marmeren altaartafel en neogotisch retabel, evenals een bewaarde houten altaartafel. Het zuidelijk zijaltaar heeft een marmeren altaartafel en een houten retabel, gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Het noordelijk zijaltaar beschikt over een houten altaartafel en retabel, gewijd aan Sint-Elooi.

Er zijn twee koorbanken en stoelen, bidbankjes voor de zijaltaren, evenals beelden, een kandelaar en een lezenaar.

Het marmeren doopvont heeft een koperen deksel, bovenop waarvan zich het houten klankbord van de preekstoel bevindt. De preekstoel zelf is echter verdwenen.

Daarnaast is er een houten doksaal en een orgel in een neogotische klankkast. Er zijn verschillende beelden aanwezig, waaronder Onze-Lieve-Vrouw met kind, Heilige Jozef met kind, Heilige Rochus, Heilig Hart, Heilige Rita (recent beeld), Christus aan het kruis en onlangs een houten beeld van de heilige Labré.

De figuratieve glasramen zijn te vinden in het koor en in de oostelijke travee van het schip.

6. Bronnen

- Archief Vlaams Instituut Voor Onroerend Erfgoed, *Plannenfonds KCML*, Sint-Elooiskerk.
- Despriet P., *De St.-Elooiskerk in Moen, in De Zuid-West-Vlaamse parochiekerken*, Kortrijk, 1983, p. 252-261.
- S.N. *Historische studie kapellen Moen*, s.l., s.d., p. 19-20.
- Roose-Meier B., Verschraegen H., *Fotorepertorium van de Belgische bedehuizen, Provincie West-Vlaanderen, Kanton Kortrijk II*, Brussel, 1979, blz. 37-39.
- Inventaris onroerend erfgoed, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81147>.

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 608 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 4
- **Vrije hoogte:** 13 meter middenbeuk, 7 m zijbeuk
- **Aantal zitplaatsen:** 375 middenbeuk

2. Opbouw

- De kerk is opgebouwd uit een koorgedeelte, een hoofdbeuk en 2 zijbeuken. De hoofd- en zijbeuken zijn van elkaar gescheiden met 7 pilaren. Verdere compartimentering is mogelijk.
- De doopkapel is toegankelijk vanuit de achterkant van kerk.
- De stookplaats en de sacristie zijn toegankelijk vanuit het koor.

- De sacristie is ook toegankelijk vanuit het koor en de linker zijbeuk, met een afzonderlijke achterdeur.
- Onderaan de spitse toren bevindt zich een groot portaal, met dubbele deur, en hellend vlak. Aan de dubbele deur werd een glazen wand geplaatst, om tocht, geluid en warmteverlies tegen te gaan.
- Een metalen wenteltrap die uitgaat op het portaal, leidt naar het doksaal en de klokkentoren.

De kerk is 38 meter lang. De middenbeuk is 13 m hoog, de zijbeuken 7 m hoog, en de toren is 38 m hoog.

De structuur van het kerkgebouw leent zich tot verdere opdeling, met mogelijkheid tot creëren van ruimtes voor tentoonstellingen, vergaderingen, tentoonstellingen, concerten, bijeenkomsten... naast de verdere functie als kerk.

3. Voorzieningen

Sanitair	Ja, er is 1 toilet in de chauffageruimte.
Verwarming	De kerk wordt verwarmd met een heteluchtblazer op gas, in de sacristie elektrische verwarming.
Verlichting	LED-verlichting
Keukenvoorzieningen	Er is een spoelbak aanwezig.
Audiosysteem	Er is een audiosysteem, waarvan de boxen aan vervanging toe zijn.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijk	Ja, hellend vlak via portaal.
Diefstal- en brandbeveiliging	Er is camerabewaking aanwezig.
Bliksembeveiliging	Onbekend
GSM-operatoren	In de toren is een GSM installatie geplaatst met antennes aan de buitenzijde.

4. Bouwfysische toestand

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen uit het rapport van 6 december 2024.

4.1. Algemeen

De algemene bouwfysische toestand is redelijk, er zijn meerdere onderhoudswerken die zich beginnen op te dringen.

4.2. Bouwfysische toestand:

1.	Dakbedekking	Leien verkeren algemeen in goede staat, zinken dakbedekking te vernieuwen en loodaansluitingen te herplaatsen.
2.	Dakdoorbrekingen	Goed, enkel valketting aan te brengen.
3.	Regenwaterafvoer	Goten aan te pakken
4.	Buitenwerk	Nakijken en opvolgen van voegwerk, herstellen gebroken ruitje.
5.	Dakstructuur	Gordingen te herstellen, en ligger te ondermetselen.
6.	Interieur	Te schilderen

7.	Interieurelementen	Goed
8.	Technische installaties	Goed
9.	Klimaat	Verwarmingsinstallatie is gekeurd
10.	Preventie en beheer	Brandblussers en stookinstallatie zijn gekeurd
11.	Veiligheid/toegankelijkheid/hygiëne	Ladder- of klimhaken toevoegen, en dakgoot reinigen.

4.3. Uitgevoerde investeringswerken:

Van de werken die werden aanbevolen in het rapport van Monumentenwacht, werden volgende reeds uitgevoerd:

- **Afvoeren**
Alle gootlekken en lekke afvoeren of tapgaten bovenaan de afvoeren werden ten gronde hersteld.
- **Loopbruggen**
De loopbruggen op de koorzolder en naar de dakluiken werden vernieuwd en/of aangepast, en waar nodig werden leuningen aangebracht.
- **Verwarmingsinstallatie:**
De verwarmingsinstallatie werd nagezien door een onderhoudstechnicus, en werd gekeurd.

4.4. Te voorziene investeringswerken

4.4.1. Dringend uit te voeren

- De gebroken ruitjes in een raam in de zuidbeuk door een glazenier laten vervangen.
- Binnenkort en vervolgens op regelmatige basis de uitgeschoven of afgebroken leien door een dakwerker laten vervangen.
- De verwarmingsinstallatie laten nazien door een onderhoudstechnicus.

4.4.2. Uit te voeren binnen de 3 jaar

- De losgekomen loodslabben herplaatsen bij de westelijke topgevel.
- De goot langs de doopkapel reinigen en vervolgens regelmatig, minstens jaarlijks alle goten en platte daken reinigen en de afvoeren en ontvangers nazien op verstoppingen.

4.4.3. Uit te voeren binnen de 6 jaar

- De verzakte of slecht ondersteunde gordingen op de zolder van het schip verstevigen.
- De overbelaste scheefgezakte ijzeren I-ligger op de zolder van de zuidelijke zijbeuk vastmetselen zodat hij bijkomend ondersteund wordt.
- Het hervoegen van de westelijke topgevel verderzetten en ook het uitgespoeld voegwerk van de stookplaats en van de westelijke en zuidelijke torenwand vakkundig vervangen.
- Het zink in de goten binnen afzienbare tijd vernieuwen. Dit eventueel laten samengaan met het opfrissen van de verf- of olielagen op de boordplanken.
- Tussenbordessen plaatsen in de torenspits en de torenladders vastzetten
- De goot langs de doopkapel reinigen en vervolgens regelmatig, minstens jaarlijks alle goten en platte daken reinigen en de afvoeren en ontvangers nazien op verstoppingen.

5. Financiën

Gewenste investeringen: de uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.4.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

De kerk is de enige gebedsplaats op het grondgebied van Moen. De kerk heeft, met haar 4 klokken, nog altijd een uur- en klokfunctie (Angelus, diensten, sterfgevallen...).

In de omgeving van de kerk vindt men:

- een bushalte;
- restaurants en cafés in het centrum;
- ruime parkeergelegenheden;
- rond de kerk ligt een groenzone;
- het kerkhof op een kleine afstand;
- de lagere en kleuterschool;
- een gedenksteen met elementen van de vroegere kerk, verwijzend naar het oorspronkelijk, historisch kerkgebouw;
- in de zuidelijke zijgevel bevinden zich enkele ingemetselde grafstenen van het vroegere kerkhof dat rond de kerk lag;
- een site met oorlogsmonumenten ter ere van de slachtoffers van beide wereldoorlogen en van de 16 onthoofden van München;

Het kerkdomein heeft een oppervlakte van 2.089 m².

2.4.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open. Ze wordt bezocht door mensen die er stilte zoeken, bezinning en gebed.
- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:
 - Elke vier weken vindt op zaterdagavond de eucharistie plaats om 18 uur.
 - Elke woensdagavond wordt een gebedsdienst georganiseerd.
 - Twee lokale gebedsgroepen komen wekelijks samen in de kerk om te bidden.
 - Alle sacramenten kunnen ontvangen worden. De kerk wordt gebruikt voor doopsels, eerste en plechtige communies, begrafenissen, huwelijken, jubileums..,

- Op woensdagnamiddagen worden regelmatig bijeenkomsten voor kinderen georganiseerd, om zich te verdiepen in het geloof.
- Twee keer per jaar wordt samen met Samana eucharistie gevierd.
- Op belangrijke gelovige momenten (Aswoensdag - Goede Vrijdag - Meimaand - Oktobermaand - Novembermaand - Advent - Kersttijd) worden activiteiten ingepland.
- De kerk wordt ook gebruikt voor gelieerde activiteiten:
 - Op het eind van het jaar wordt kerststal-zingen georganiseerd.
 - Tijdens de adventsperiode worden in de kerk spullen verzameld ten voordele van de sociale winkel Surplus, die deze dan verdeelt onder behoeftige personen.
- Aan de kerk zijn verschillende religieuze tradities verbonden:
 - Sinds 1946 worden op 15 augustus worden de onthoofden in München herdacht. Deze herdenking start steeds met een eucharistie, die sinds 1983 een nationaal karakter kreeg. Deze herdenking kent een grote opkomst.
 - Bij Ommegang Moen wordt een paarden-, en hondenwijding georganiseerd. De paardenwijding, die een lange traditie kent, werd na een onderbreking terug opgestart in 1987. De hondenwijding is gestart in 2016.
 - Daarnaast wordt ook een oldtimerzegening georganiseerd.
- Valorisatie is vandaag al mogelijk:
 - Er is een permanente expositie van dhr. Henri Sulmont, een plaatselijk kunstenaar, te bezichtigen.
 - De kerk wordt ook ter beschikking gesteld van verenigingen, die er hun activiteiten organiseren, 'Moenvertelt', de Mouwebokkers, Moen Live, Samana, ...
 - De kerk werd ter beschikking gesteld van de Mouwebokkers voor een filmavond.

2.5. PAROCHIEKERK SINT-AMANDUS EN SINT-ANNA, OTEGEM

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Sint-Amandus en Sint-Anna kerk.

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Otegemplaats 1, 8553 Otegem.
- Provincie: West-Vlaanderen.

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- Bisdom: Brugge.
- Decanaat: Waregem – Avelgem.
- Pastorale eenheid: Heilige Familie.
- Parochie: Sint-Amandus en Sint-Anna.

EIGENAAR: Gemeente Zwevegem, Blokkestraat 29 bus 1, 8550 Zwevegem.

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD:

- Vastgesteld beschermd monument Parochiekerk Sint-Amandus en Sint-Anna, geldig sinds 4 december 2003, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/13093>.
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Amandus en Sint-Anna, geldig sinds 14 mei 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163267>.
- Locuswaarde: monument
(https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed & <https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/media/locuswaarden.pdf>)

2.5.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Classicistisch

2. Historiek

Eerste vermelding van een altaar in Otegem in 998. In 1097 is er sprake van de parochie Otegem. De eerste kerk was waarschijnlijk een houten of lemen gebouw. Later werd er een klein romaans kerkje gebouwd, een kruiskerk die naar het oosten was gericht en een vieringstoren had. Het kerkhof was omheind met een doornhaag. Het huidige gebouw werd in 1789 opgetrokken door de Gentse Sint-Pietersabdij onder leiding van pastoor-deken

Cousinne, op de plaats van de in 1776 afgebroken oude kerk. De bouw werd voltooid in 1796 en kostte 70.000 gulden. Als gevolg van de Franse Revolutie werd de kerk pas op 13 juni 1836 door Monseigneur Boussem geconsacraerd. Het ontwerp van de kerk is van architect Colin, die ook de kerk van Wakken ontwierp. Het gebouw was oorspronkelijk omgeven door een ommuurd kerkhof met een Sint- Rochuskapel. Het gebouw raakte beschadigd tijdens de oorlog van 1914-18.

3. Beschrijving

De parochiekerk, toegewijd aan Sint-Amandus en Sint-Anna, bevindt zich in het centrum van het dorp aan de oostzijde van het dorpsplein. Het is een neoclassicistisch bedehuis, gedateerd "1789" op de sluitsteen van de rondbogige omlijsting van het westportaal. Het gebouw wordt aan de noord-, zuid-, en westzijde omgeven door parkeerplaatsen. Leilinden begeleiden het gebouw aan de noord- en zuidkant, in lijn met het portaal.

Ten oosten van de kerk bevindt zich een monument ter ere van de slachtoffers van de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Het gedenkteken, opgericht op 22 juli 1922, is gesigneerd door "J. POLLET/AVELGHEM" en "K. LATEUR". Het is een hardstenen muur in de vorm van een nis met driehoekig fronton. In de nis bevindt zich een bronzen hoogrelief met twee hoofden in medaillon, omgeven door een guirlande gedragen door twee kinderen. De opschriften luiden "HULDE AAN ONZE HELDEN", "1914-1918" en op de blauwe hardsteen "OOTECHM AAN ZIJNE HELDEN". Het monument werd verplaatst bij de heraanleg van het plein in 1996.

De plattegrond van de kerk bestaat uit: een vooruitspringend westportaal; een ingebouwde vierkante westtoren; een driebeukig schip van vijf traveeën; een hoofdkeer van één rechte travee en een driezijdige sluiting; en een noord- en een zuidsacristie. Het gebouw is opgetrokken in rode baksteen, met zandsteen voor de hoekbanden en arduinen blokken voor de sokkel. De vensteromlijstingen zijn bepleisterd en zijn voorzien van een geprofileerde kroonlijst. De bedaking bestaat uit leien. De toren is eenvoudig en vierkant, met een tentdak voorzien van dakkapellen en gekoppelde rondbogige galmgaten. De westpuntgevel heeft een voorportaal onder een driehoekig fronton (recent vernieuwd). De rechthoekige inkomdeur is omlijst door een geprofileerde rondboog, met aanzetstenen en een sluitsteen met het jaartal. Boven de deur bevindt zich een rondboogvenster en een oculi. De zuid-, oost- en noordgevels zijn eenvoudig, met segmentboogvensters. De zuidelijke koorgevel is voorzien van leien beschieting. De calvarie, met Maria Magdalena en Onze-Lieve-Vrouw en Johannes, is ingewerkt in een rondboognis en geflankeerd door vlakke pilasters onder een rechte kroonlijst. Het gehele gebouw is gedateerd 1789. De sacristieën hebben getraliede, rechthoekige muuropeningen.

4. Interieur

Het interieur heeft een basilicale opstand, met bepleisterde en beschilderde wanden. De vloer is bedekt met tegels van zwart en wit marmer. Midden- en zijbeuken worden gescheiden door een rondboogarcade op Toscaanse zuilen, die rusten op een achzijdige sokkel en voorzien zijn van vierkante dekplaat. De overwelling heeft de vorm van Boheemse kappen, gescheiden door gordelbogen. De toren heeft een bepleisterd mangat. De glasramen gesigneerd door C. ANNYS-DHONT-GLASCHILDERING BRUGGE (1895-1955), een student aan de Stedelijke Academie in Brugge en ontwerper van verscheidene glasramen voor kerken in de regio. Vier glasramen in het keer tonen de Heilige Amandus, de Heilige Anna met Maria, het Kerstverhaal en het Laatste Avondmaal. De drie glasramen in de zuidelijke zijbeuk beelden het Heilig Hart, de verschijning aan Margaretha, de Heilige Familie in de werkplaats van Sint-Jozef en de Heilige Amandus af. In de noordelijke zijbeuk zijn glasramen te zien die de verschijning van Maria aan de Heilige Bernadette, een priester die de communie uitdeelt, en de legende van de Heilige Antonius uitbeelden.

5. Meubilair, roerende goederen & orgel **Meubilair**

Het hoofdaltaar (marmer) in classiciserende stijl dateert uit 1804 en heeft medaillons op de tombe met een afbeelding van de ark des verbond. De zijaltaren hebben altaarstukken van B. Mioen (Kortemark 1774-Roeselare 1851). Het altaar in de zuidbeuk is een portiekaltaar uit de 19de eeuw, gemaakt van gemarmerd hout, met een altaartafel van gevlamd marmer. Het altaarstuk toont de Heilige Amandus (olie op doek), circa 1818. Het altaar in de noordbeuk is een portiekaltaar toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw (19de eeuw), van gemarmerd hout met een altaartafel van marmer. Het altaarstuk stelt Onze-Lieve-Vrouw met Kind voor, die de de rozenkrans schenkt aan de Heilige Dominicus Guzman (olie op doek), begin 19de eeuw.

Er zijn twee biechtstoelen, één in de zuidbeuk en één in de noordbeuk, van eik, daterend uit circa 1750. Een andere biechtstoel werd naar analogie gemaakt in 1938 door R. Van Tieghem. De communiebank, die is verwerkt tot twee lezenaars, is van eik en dateert uit de eerste helft van de 18de eeuw; de bustes van de Heilige Petrus en Heilige Paulus zijn in medaillon weergegeven. De preekstoel, daterend uit de eerste helft van de 19de eeuw, is van eik, met op de kuip een voorstelling van de Goede Herder in medaillon. In het koor zijn aan beide zijden lambrisering van eik (circa 1765), met links en rechts koorgestoelten van eik. (circa 1765). Achteraan in het middenschip bevinden zich twee kerkmeestersbanken van eik uit het einde van de 18de eeuw. In de noordbeuk staat een doopvont van marmer met een koperen deksel (19de eeuw). Tegen de westgevel in de zuidbeuk bevindt zich een grafmonument ter ere van pastoor Johannes Franciscus Cousinne (overleden in 1825), van marmer, met boven een afbeelding van de Hostiedragende Kelk en daaronder een opschrift. In de sacristie bevindt zich een sacristiefontein (19de eeuw) van faience met een schelpvormige lavabo van marmer.

Schilderijen: In de zuidbeuk is het schilderij "Heilig Hart van Jezus" (doek), en in de noordbeuk, "Heilig Hart van Maria" (doek), beiden getekend en gedateerd, "PHILIPPE JACQUES DE WITTE- LEFEBURE (1802-1876) VAN MOORSLEDE", 1868. In het hoofdkoor bevinden zich de schilderijen: "Aanbidding der herders" (doek), 19de eeuw; "De verrijzenis" (doek), 19de eeuw. Kruisweg (doek) werd geschilderd door Joostens (Brugge) in 1779 en geschonken door pastoor Cousinne. Er zijn beelden van de Heilige Amandus (geschilderd hout, 19de eeuw) en van de Onze-Lieve-Vrouw met scepter en kind met aardbol, gekleed processiebeeld (gepolychromeerd hout).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Orgel

Voorgeschiedenis

Vóór 1866 was er reeds een orgel aanwezig waarover geen verdere gegevens beschikbaar zijn.

Huidig orgel

Orgel "ANNO 1868" zie orgelkast (bouwjaar 1866) van orgelbouwer Jacobus-Philippus Forrest (1832-1912, Roeselare). De orgelkast werd vervaardigd door Cyrille Landuyt, schrijnwerker in Koolskamp. De ornamenten werden gesneden door Eduard De Jonghe, beeldhouwer in Izegem. Het orgel is een één-klaviers instrument (met aangehangen pedaalklavier) dat beschikt over elf volledige registers. Via een dubbele kleppenkas is een aantal registers als "grand jeu" inschakelbaar, met voetbediening. De orgelkast is traditioneel en vermoedelijk een omgebouwd meubel uit het einde van de 18de eeuw. In 1978 vond een schoonmaakbeurt plaats door een lokale medewerker. In 1986-87 reviseerde Ph. Busschaert (Kortrijk) het instrument. Er is thans regelmatig onderhoud door P. Andriessen (Menen).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

6. Bronnen

- Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg West-Vlaanderen, Cel Monumenten en Landschappen, archief W/01321.
- Bonneure F., e.a., *Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars*, deel 5, p. 40.
- Jacobs M., *Zij die vielen als helden... Inventaris van de oorlogsgedenktekens van de twee wereldoorlogen in West-Vlaanderen*, deel 2, Brugge, 1996, p. 303.
- Van Hulle M., e.a., *Groot-Zwevegem in oude foto's, Otegem 1000, deel 3*. 1998. Eeklo p.35-37.
- Roose-Meier B., Vanderschraeghen H., *Fotoreptorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, Provincie West-Vlaanderen, Kanton Kortrijk II*, Brussel, 1979, p. 39.
- Inventaris onroerend erfgoed, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81213>

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 821 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 5
- **Vrije hoogte:** 15 meter
- **Aantal zitplaatsen:** 350

2. Opbouw

Er is mogelijkheid om een zaal met sanitair blok in te richten, aan de kant St.-Anna, met behoud van het zicht in de kerk en respect voor de klassering, binnen en buiten.

3. Voorzieningen

Sanitair	1 toilet en lavabo, in de sacristie.
Verwarming	Gekeurde verwarming met luchtblaaskanalen (gas)
Verlichting	Halogeenverlichting, en LED-verlichting voor de sierverlichting.
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig.
Audiosysteem	Aanwezig
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig, installatie gepland.
Rolstoeltoegankelijk	Ja, ingang van de kerk is traploos, en er zijn geen niveauverschillen.
Diefstal- brandbeveiliging	Ja, er is brandmelding en camerabewaking.
Bliksembeveiliging	Aanwezig.
GSM-operatoren	In de kerktoren bevinden zich 3 zendantennes, 2 van telefoonoperatoren en 1 voor de hulpdiensten. Uitbreiding voorzien.

4. Bouwfysische toestand

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen uit het rapport van Monumentwacht van 17 oktober 2024.

4.1. Algemeen

Sinds de vorige inspectie twee jaar geleden werden een paar dringende zaken aangepakt, doch deze ingrepen zijn slechts lokaal en voorlopig, een algehele aanpak is noodzakelijk. Er werd reeds een voorstel voor een (eventueel gefaseerd) restauratiedossier opgemaakt door architectenbureau 'Sileghem & Partners'. De aanvang van de hierin voorgestelde restauratiewerken wordt best niet langer uitgesteld. Uitstel zal leiden tot verdere aftakeling van het gebouw, grotere herstelkosten en losse leien en zinkstroken kunnen (vooral bij stormachtig weer) gevaar opleveren voor passanten.

4.2. Bouwfysische toestand

1.	Dakbedekking	<p>Leien met onderliggend houten bedekking. De leibedekking op de torenspits, kerkdaken en bijgebouwen vervangen. Er wordt bij voorkeur ook een onderdakfolie geplaatst.</p> <p>Alle muuraansluitingen, hoekkeperafwerkingen, dakrandprofielen, gevelranden e.d. zijn eveneens te vernieuwen en de nokken dienen te worden herplaatst of vernieuwd.</p> <p>Het valt te verwachten dat er delen van de leibebording te vervangen zijn en mogelijks ook enkele vermolmde balken of delen van de dakstructuren (bv. muurplaten, balkkoppen, kepers e.d.) Een algemene behandeling van de dakstructuren tegen houtborende insecten is ons inziens niet nodig.</p>
----	--------------	---

		<p>De dakkapellen en dakluiken zijn deels te vernieuwen of ten gronde te herstellen.</p> <p>In de dakvlakken genormeerde ladderhaken of andere ankerpunten aanbrengen. * Op aanvraag kan door Monumentenwacht een dakenplan worden opgemaakt waarop de te plaatsen ladderhaken of andere ankerpunten zijn aangeduid.</p> <p>Tijdens de dakwerken zijn ook het toren- en koorkruis te restaureren (afnemen, ontroesten, herstellen en eventueel vervolledigen en afwerken met een aangepast verfsysteem en te herplaatsen).</p> <p>De bakgoot rond het koor vernieuwen volgens huidig model.</p>
2.	Dakdoorbrekingen	Zie 1
3.	Regenwaterafvoer	Bepaalde herstellingen nodig. De bakgoot rond het koor vernieuwen volgens huidig model. Het schip van de kerk heeft geen goten, regenwater valt in betonnen grondsleuf.
4.	Buitenwerk	Al het uitgespoeld voegwerk plaatselijk hernemen met een aangepaste voegmortel (kalkmortel). Een behandeling met een hydrofuge tegen doorslaand vocht is niet nodig.
5.	Dakstructuur	Zie 1
6.	Interieur	Goed
7.	Interieurelementen	Goed
8.	Technische installaties	Goed
9.	Klimaat	De verwarming wordt jaarlijks onderhouden. Een 5-tal jaren geleden werd een nieuwe brander geplaatst. Uitvoerder onderhoud (Abutriek) stelt dat de installatie in heel goed staat is, en volledig in orde gesteld met de wettelijke verplichtingen en het keuringsverslag omvat geen opmerkingen.
10.	Preventie en beheer	Goed
11.	Veiligheid/toegankelijkheid/hygiëne	<p>Goed. Er zijn geen trappen om kerk binnen te gaan.</p> <p>De stookruimte en kerk is voorzien van een brandalarminstallatie verbonden leden van de kerkraad. De beschermde kerk wordt tevens gemonitord door Erfgoed Vlaanderen via een aparte installatie (via Alertis).</p> <p>Een anti-diefstal en vandalisme uitrusting d.m.v. camerabewaking werd geplaatst. In totaal zijn er 5 camera's.</p>

4.3. Uitgevoerde investeringswerken:

Van de werken die werden aanbevolen in het rapport van Monumentenwacht, werden volgende reeds uitgevoerd:

Ontbrekende leien werden teruggeplaatst, zinkbanden werden aan dak sacristie en berging vernieuwd, afvoerputten werden vrijgemaakt.

4.4. Te voorziene investeringswerken

4.4.1. Uit te voeren binnen de 3 jaar

- Alle gootlekken en lekke afvoeren of taggaten bovenaan de afvoeren, ten gronde herstellen.
- De gebroken ruitjes in een raam in de zuidbeuk door een glazenier laten vervangen.
- De loopbruggen op de koorzolder en naar de dakluiken vernieuwen of aanpassen en ook leuning aanbrengen.
- Binnenkort en vervolgens op regelmatige basis de uitgeschoven of afgebroken leien door een dakwerker laten vervangen.
- De verwarmingsinstallatie laten nazien door een onderhoudstechnicus

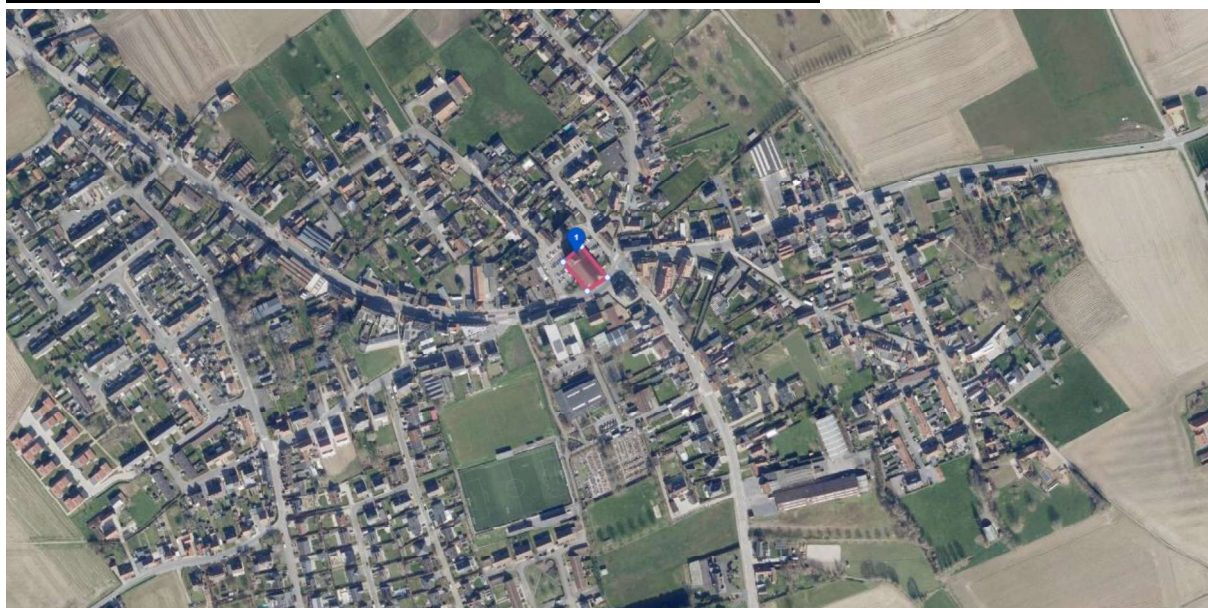
4.4.2. Uit te voeren binnen de 6 jaar

- De losgekomen loodslabben herplaatsen bij de westelijke topgevel.
- De verzakte of slecht ondersteunde gordingen op de zolder van het schip verstevigen.
- De overbelaste scheefgezakte ijzeren I-ligger op de zolder van de zuidelijke zijbeuk, vastmetselen zodat hij bijkomend ondersteund wordt.
- Het hervoegen van de westelijke topgevel verderzetten en ook het uitgespoeld voegwerk van de stookplaats en van de westelijke en zuidelijke torenwand vakkundig vervangen.
- De goot langs de doopkapel reinigen en vervolgens regelmatig, minstens jaarlijks alle goten en platte daken reinigen en de afvoeren en ontvangers nazien op verstoppingen.

5. Financiële gegevens

Gewenste investeringen: de uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.5.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

De kerk ligt centraal in het dorp Otegem, en is door haar hoger gelegen ligging heel zichtbaar van op alle toegangswegen naar Otegem. Rondom de kerk is er een grote parking. Er is ook parking bij het nabijgelegen ontmoetingscentrum 'De Spoele', dat vlak naast het kerkhof ligt.

Zowel de pastorie als de parochiezaal, gelegen naast de kerk (Zwevegemstraat 3), worden wekelijks gebruikt door het diverse verenigingen in Otegem en door de vrije basisschool. De basisschool bevindt ook naast de kerk (Zwevegemstraat 5), en maakt vandaag ook gebruik van het voormalige klooster van de Zusters van Liefde.

De voormalige onderpastorie (Zwevegemstraat 1), werd vervreemd, waarbij in ruil behoud van 1 appartement werd bedongen. Dit appartement wordt verhuurd.

De kerk is goed bereikbaar met de bus, gezien de bushalte aan kerk.

2.5.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open. Ze wordt veel bezocht door mensen die stilte zoeken, bezinning, gebed en devotie, of een kaarsje willen branden.
- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:
 - Elke 4 weken is er op zaterdagavond eucharistieviering.
 - Ook doopvieringen, huwelijken en uitvaarten vinden hier plaats; alle sacramenten kunnen ontvangen worden.
 - De vieringen voor de eerste en plechtige communie van de leerlingen van de plaatselijke lagere school vinden hier plaats.
 - Volgende diensten gaan hier door: Samana jaarmis, Okra jaarmis, NSB 11-november mis, schoolmissen van de plaatselijke basisschool.
 - Op Goede Vrijdag en Allerheiligen worden gebedsdiensten georganiseerd.
- De kerk wordt ook gebruikt voor gelieerde activiteiten:
 - Jaarlijkse organisatie van een kerstconcert voor het goede doel.
- Valorisatie is vandaag al mogelijk:
 - De kerk wordt ter beschikking gesteld van verenigingen, die er hun activiteiten organiseren; Davidsfonds, Wielerclub Otegem Boven, de vrije basisschool, Missiewerking Otegem, Okra, Samana,...
- In Otegem is eveneens volgende gebedsplaats beschikbaar:
 - De kapel ter ere van O.L.V. van Fatima (Herrekotstraat), in 1948 opgericht ter nagedachtenis van beide wereldoorlogen. De kapel is dagelijks open.

2.6. PAROCHIEKERK SINT-DIONYSIUS EN SINT-GENESIUS, SINT-DENIJS

2.6.1. IDENTIFICATIE

NAAM: Sint-Dionysius en Sint-Genesiuskerk.

GEOGRAFISCHE LIGGING:

- Kerkeberg, 8554 Sint-Denijs
- Provincie West-Vlaanderen

PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR:

- Bisdom: Brugge
- Decanaat: Waregem-Avelgem
- Pastorale eenheid: Heilige Familie
- Parochie: Sint-Dionysius en Sint-Genesius

EIGENAAR:

- Kerkgebouw: Gemeente Zwevegem, Blokkestraat 29 bus 1, 8550 Zwevegem.
- Grond: Kerkfabriek Sint-Dionysius en Sint-Genesius, Kooigemstraat 32, 8554 Zwevegem.

BESCHERMING(EN) EN/OF VASTGESTELD

- Gedeeltelijk beschermd: vaststelling als beschermd monument Parochiekerk Sint-Dionysius en Sint-Genesius, voor de apsis, en oude delen, sinds 20.02.1939, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11400>
- Vaststelling als bouwkundig erfgoed parochiekerk Sint-Dionysius en Sint-Genesius sinds 14.05.2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/163338>
- Locuswaarde: monument
- (https://geocortex.govmaps.eu/html/?viewer=Zwevegem_InventarisBouwkundigErfgoed & <https://www.zwevegem.be/sites/zwevegem/files/media/locuswaarden.pdf>)

2.6.2. BESCHRIJVING

A. Cultuurhistorische waarde

1. Stijl

Romaans – (neo)-gotisch

2. Historiek

Hoger gelegen georiënteerd driebeukig bedehuis. Het patronaat van de kerk behoorde toe aan de groot-vicarissen van het Doornikse kapittel. Tot voor 1970 was de kerk omgeven door ommuurd kerkhof dat al wordt weergegeven in het landboek van Sint-Denijs-Doornikse van 1779; Dit kerkhof is nu ingericht als park met hagen en bomen, onder andere lindes.

De nog bestaande muur werd in 1719 heropgebouwd. De zuidoostelijke hoek van het park wordt gemarkeerd door een 19de-eeuwse neogotische kapel met grafsteen waarop de inscriptie "KERKHOF 1472-1980" staat. Baksteenbouw op een plint van zwarte baksteen, met een leien zadeldakje. Puntgevels met aandak zijn bekleed met een natuurstenen kroonlijst. Spitsbogige muuropeningen met bogen van zandsteen. Hoeken zijn gemarkeerd door versneden steunberen, die zijn bekroond door verweerde natuurstenen hoekstukken met casementen. Een kruis op sokkel met sterk verweerde natuurstenen gedenkplaat. Het spitstongewelf is aanwezig. Ten noordoosten staat een ijzeren kruis met een Christusbeeld. Ten zuiden van de kerk liggen negen graven van oorlogsslachtoffers. Tegen de noordbeuk staan drie gietijzeren kruisen. Aan de voet van het kerkhof is er een muur met een gedenksteen voor de Eerste en Tweede Wereldoorlog, zie Sint-Denijsplaats.

Tijdens de 12de of begin 13de eeuw werd gestart met de bouw van een romaanse kerk, toegewijd aan Sint-Dionysius. Vermoedelijk ging het om een toren- en transeptloze kerk, bestaande uit een driebeukig schip van drie traveeën en een rechthoekige kooruimte die eindigende op een halfronde apsis. Uitzonderlijk voor de streek is de koornis. Van deze eerste bouwphase blijft enkel de halfronde apsis bewaard, met 5 kleine vensters en een deel van de muren van de middenbeuk. (eind 12^e eeuw, ca. 1195 – 1200)

In de tweede helft van de 13de eeuw werd een vieringstoren opgetrokken boven het bestaande koor en wordt de middenbeuk verbouwd. Daarvoor worden de koormuren versterkt met zware steunen. De muren aan de oost- en westzijde werden opgevangen door spitsbogen die op consoles rusten. De kraagsteen van de westelijke boog bezit een bladversiering. Ook het schip werd verbouwd en de steunen werden vervangen door ronde zuilen op achzijdige basis. Tijdens de 14de eeuw werd de kerk omgevormd tot een kruiskerk in vroeg-gotische stijl door de bouw van de noordelijke Onze-Lieve-Vrouwekapel (gesticht in 1326), opgetrokken in onregelmatige Doornikse steen, en vervolgens de zuidelijke Sint-Denijskapel voor het eerst vermeld in 1498.

Een derde grote bouwphase omvat de ombouw van kruiskerk tot hallenkerk. De noordbeuk, opgetrokken in Doornikse steen dateert van de 15de eeuw; de bakstenen zuidbeuk, komt tot stand in de 16de eeuw. In 1684 werd door de pastoor, de baljuw en de schepenen een verzoekschrift opgesteld gericht aan de tiendheffers, waarin gevraagd werd een bijdrage te leveren in de kosten tot de vergroting van de kerk. Een ontwerp van 1756 behelst de bouw van een nieuw koor en sacristie, de afbraak van de oude koornis, het verbinden van de twee zijkapellen met de zijbeuken, het versterken van de klokkentoren met het verankeren van de drie beuken en het uitlengen van de kerk. Het ontwerp wordt slechts gedeeltelijk uitgevoerd. In 1761 werd de Sint-Denijskapel afgebroken en heropgebouwd, waarbij zij met de zuidelijke beuk werd verbonden. Tegen de kapel werd de nog bestaande sacristie gebouwd (zie jaartal in zuidgevel). Later, in 1765, werd een nieuw belfort opgetrokken en in 1769 werden ankers en balken aangebracht, en werden de muurplaten en zolderingen van de drie beuken vernieuwd.

In 1803 werd een optische telegraaf van Chappe op de kerktoren gemonteerd, die dienstdeed als communicatiemiddel tijdens de Napoleontische periode. Deze is niet meer aanwezig.

In 1833 werd de kerk met twee traveeën verlengd in westelijke richting; tevens werd een doopkapel opgericht tegen de noordelijke zijbeuk. Aan de westzijde wordt een portaal gebouwd, waardoor de vroegere westgevel met bijhorend portaal en traptoren werd gesloopt. Een ontwerp van architect Pierre Nicolas Croquison (Kortrijk) uit 1859 voor een volledige nieuwbouw werd nooit uitgevoerd.

In 1870 worden "verbeteringswerken" uitgevoerd en wordt het huidige portaal gebouwd. Tevens wordt de westmuur tussen de Onze-Lieve-Vrouwekapel en de noordelijke zijbeuk doorbroken door een spitsboog. In 1887 wordt de toren vernieuwd en bekroond door een hoge naald. Door de dynamitering van de kerktoren in 1918 door het Duitse leger stort deze in. Door de val van de toren worden beuken, het transept en het koor zwaar beschadigd. Bij de reconstruerende wederopbouw van 1924-1925 worden de resterende muren en de romaanse apsis geïntegreerd.

In 1925-1926 werd de kerk hersteld door de toenmalige pastoor Aloys Bonvarlé volgens het oorspronkelijk bouwplan van de kerk door twee architecten uit Luignen: Malvoisin en Ladano. De toren werd toen minder spits uitgevoerd.

In 2002 werd de west- en zuidgevel gerestaureerd (zie datumsteen zuidgevel).

3. Beschrijving

Plattegrond: driebeukige kerk met kruisingstoren, midden- en zijbeuken van zes traveeën; doopkapel op vierkante plattegrond ter hoogte van eerste travee van de noordbeuk; vierkante kruisingstoren; halfronde apsis; ten zuidoosten van de sacristie. Verschillende bouwmaterialen, voornamelijk Doornikse steen. Onregelmatige Doornikse steen voor de middenbeuk, toren, apsis en dwarsbeuken; de noordelijke zijbeuk is opgetrokken in regelmatig metselwerk van Doornikse steen. Bak- en zandsteen voor de zuidbeuk. Leien bekleding voor de zadeldaken en gebakken leitegels. Ten westen, een puntgevel van de middenbeuk opengewerkt met een rechthoekige deur, gevat in een spitsboogvormige nis met waterlijst. Blind bovenlicht met centraal Mariabeeld. Daarboven spitboogvenster met drie lancetten en drie oculi. Tweeledige rechthoekige muuropening in de geveltop. Ronde traptoren op de scheiding met de zuidbeuk.

Noordbeuk geritmeerd door gedrukte spitsboogvensters met laatgotisch maaswerk onder doorgetrokken waterlijst. De eerste travee wordt gemarkeerd door een lagere doopkapel en een rond venster. Een korfboogdeur doorbreekt de kwarthol geprofileerde plint ter hoogte van de centrale travee. Zuidbeuk in bak- en zandsteenstijl met typerend gebruik van Balegemse steen voor speklagen, waterlijsten, hoekkettingen, nekblokken en maaswerk van de spitsboogvensters. De plint is gedeeltelijk opgetrokken in Doornikse steen. Korfboogvormige deur onder gebroken waterlijst met datumsteen "1599/ 2002". Transeptarmen opengewerkt met spitsboogvensters. Vieringstoren op vierkant grondplan onder een tentdak met wijzerplaten en bekronend topkruis. Gekoppelde spitsboogvormige galmgaten gevat in deels blind uitgewerkte spitsboognissen. Op elkaar gestelde, verankerde steunberen markeren de hoeken. Halfronde romaanse apsis gemarkeerd door gevelhoge steunberen, vertrekkend vanop een plint; daartussen vijf rondboogvensters gevat in rondboognissen; tandlijst. Sacristie: tweeledige verankerde baksteenbouw van één bouwlaag onder een geknikt schilddak (leien). Gekoppelde en enkelvoudige steekboogvensters in zware natuurstenen omlijsting. Tegen de noordbeuk bevinden zich verschillende marmeren grafplaten en een 19de-eeuws arduin kruis. Tegen sacristie liggen twee grafstenen van burgemeesters van Sint-Denijs.

4. Interieur

Bepoeterd en witgeschilderd interieur. Het schip is geritmeerd door spitboogige en geprofileerde scheibogen op ronde zuilen met achzijdige sokkels en knoppenkapiteel. De

lichtbeuk heeft kleine spitboogvensters. De overwelling van het schip en de transepten wordt uitgevoerd met houten spitsbooggewelven, met houten trekbalken voor het schip. Bakstenen meloengewelf ter hoogte van de vieringtoren. Zware steunberen van Doornikse steen. De vieringbogen vertrekken van op consoles, met bladwerk voor de westelijke boog. De doorgangen naar Onze-Lieve-Vrouwkapel en Sint-Dionysiuskapel worden gemarkeerd door gedrukte spitsbogen vertrekkend van op halfzuilen met knoppenkapiteel en sporen van rode beschildering. Het neogotisch houten inkomportaal heeft briefpanelen en drielobvenstertjes, waarboven de orgeltribune. De vloer van de zij- en hoofdkoor is bekleed met cementtegels. Het schip heeft een natuurstenen vloer.

5. Meubilair, roerende goederen en orgel

Meubilair

- Communiebank.
- Hoofdaltaar van witte marmer sinds 1939 in de kerk geplaatst. Boven het tabernakel (laatste kwart 18de eeuw) hangt een kruisbeeld op sokkel met engelenhoofdje, retabel met medaillons (17de eeuw) voorstellend Jezus valt onder het kruis (links) en Jezus wordt van het kruis afgenomen (rechts). Zijaltaar (noord) boven het tabernakel beeld van Onze-Lieve-Vrouw met scepter en kind, altaartafel met engelenkopjes en korenaren, 1ste helft 18de eeuw. Zijaltaar (zuid) gewijd aan Dionysius, zie 19de-eeuws gepolychromeerd houten beeld van Heilige Dionysius; in oorsprong hoofdaltaar verplaatst in 1924; arduinen altaartafel, voorzijde geritmeerd door zuilen met ertussen vierlobben.
- Biechtstoelen (eikenhout), afkomstig van de Jezuïetenkerk van Kortrijk, overgebracht in 1775 (circa 1714). Barok uitgewerkt met bekronende fries met onder meer vogels en engeltjes met druiven; getorseerde zuilen. Biechtstoel in noordelijke zijbeuk met cartouche met Jezusmonogram.
- Middenvak geflankeerd door Ecce Homo (links) en Onze-Lieve-Vrouw van Smarten (rechts). Biechtstoel in zuidelijke beuk met cartouche met initialen van Heilige Ignatius van Loyola. Middenvak geflankeerd door beelden Heilige Ignatius van Loyola (links) en Heilige Franciscus Xaverius (rechts).
- Doopvont, geschonken door burgemeester Heilige Samain (inscriptie op de rand van het deksel), vont (16de eeuw), deksel (circa 1930).
- Preekstoel.
- Schilderijen. Verscheidene gemaakt door Nikolaas De Liemaecker, genaamd Roose (?): Jezus ondervraagt de Schriftgeleerden; Piëta met Engelen; Doortocht door de Rode Zee; Oprichting van de Koperen Slang (midden 17de eeuw). Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis staand op de maansikkel vertrappt de slang (19de eeuw). Jezus tussen de leraars in de tempel van de Antwerpse school van Caravaggisten (1573-1610). Voorspraak van Onze-Lieve-Vrouw Middelaes voor de zielen van het Vagevuur (19de eeuw).
- Sculpturen. Heilige Stefanus (19de-eeuw) door Bressers (Gent); in het koor Geloof en Hoop (beide 18de eeuw); Heilige Dionysius van Parijs (18de eeuw); Onze-Lieve-Vrouw met scepter en Kind met wereldbol (1ste helft 18de eeuw); Heilige Dionysius van Parijs (19de eeuw). 19de-eeuws Heilig Hartbeeld (noordbeuk) van 1880-1885 van Jean-Baptist van Wint.
- Recente glas-in-loodramen met wapenschilden. In de doopkapel figuratieve glas-in-loodramen.

Orgel

Voorgeschiedenis

Reeds in 1599 werd een orgel geplaatst; vermoedelijk was het een werk van H. Snoeck aangezien hij en zijn zoon Ph. Snoeck het instrument verder onderhielden. Mogelijks was

dit slechts een klein positieforgeltje, aangezien het in 1666 naar het kasteel van Helkijn "gedragen" werd. Nicolas Dasny, een Doornikse priester, voerde een herstelling uit in 1649. In 1710 en 1715 werden herstellingen uitgevoerd door orgelmaker "Freniot" (men mag aannemen dat het gaat om Pierre Frémat of diens zoon Jean-Baptiste, uit Rijsel).

Huidig instrument

In 1775, als gevolg van de sluiting der jezuïetenkloosters, werd een orgel (of alleen de orgelkast?) van de Kortrijkse jezuïeten overgeplaatst naar Sint-Denijs. Auteur en bouwjaar oorspronkelijk orgel: onbekend; eind 17de eeuw.

In 1818 werd een orgel (volledig nieuw?) in deze kast gebouwd door P.-J. de Volder (Gent). Misschien heeft Ch.-L. van Houtte (Vichte), die in 1841 een klein orgel leverde in het klooster van Sint-Denijs, ook in de parochiekerk gewerkt (onderhoudswerk?).

Over de verdere geschiedenis is nagenoeg niets bekend, behalve dat P. Loncke (Hoogstade) renovatiewerken uitvoerde, ergens tussen 1865 en 1889. Jos. Loncke leverde in 1932 - nog steeds met behoud van de oude orgelkast - een instrument dat hij in zijn werklijst als "nieuw" aanduidt, maar dat niettemin nog een hoeveelheid ouder pijpwerk bevat. Bij gelegenheid van deze werken werd ook een elektro-ventilator geplaatst. Onderhoudswerk verricht in 1993, door J. Bruggeman (Marke).

Roerend erfgoed

Er is een digitale inventaris van het roerend erfgoed beschikbaar op <https://erfgoedinzicht.be> (Zoekterm: PWV.0121).

Als bijzonderste stukken gelden:

- Twee gesculpteerde biechtstoelen (ca. 1714), vervaardigd door Surmon, Kortrijk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

- Het meubilair van het orgel, daterend uit de 17^e eeuw, versiering met muziekinstrumenten en bovenaan, en guirlandes onderaan.
- Beeldhouwwerken personificatie van 'Hoop' en 'Geloof', daterend uit de 18de eeuw.

- Houten beeld van Christus op de koude steen, daterend uit de 16^e eeuw.

- Houten zwart geboend beeld van piëta in barokstijl, daterend van de 19^e eeuw.
- Houten beeld van Sint-Rochus, daterend uit de 19^e eeuw.
- Grijs houten Maria-altaar in marmerimitatie met twee verdiepingen, daterend uit de 18^e eeuw.
- Schilderijen:
 - Terugvinden van Jezus in de tempel, N. Roose, daterend uit de 17^e eeuw.
 - Oprichting van de koperen slang, N. Roose, daterend uit de 17^e eeuw.
 - Doortocht door de Rode zee, N. De Liemaecker, daterend uit de 17^e eeuw.
- Glasramen van o.a. Wybo Camille (1926), Lut Devogelaere, Herman Mortier, M. Leenknecht, Marie-Noëlle Hoet.

6. Bronnen

- Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en monumentenzorg West-Vlaanderen, Cel Monumenten en Landschappen, archief nr. W/00608.
- Despriet P., *Sint-Dionysiuskerk en Sint-Genesiuskerk in St.-Denijs*, in *De Zuid-West-Vlaamse parochiekerken*, Kortrijk, 1983, p. 344-362.
- Devliegheer L., *De opkomst van de kerkelijke gothische bouwkunst in West-Vlaanderen gedurende de XIIIe eeuw*, Brugge, 1955-1957, p. 127-132.
- Firmin B., *De Romaanse kerkelijke bouwkunst in West-Vlaanderen*, s.l., 1940, p. 204-209.
- Roose-Meier B., Verschraeghen H., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie West-Vlaanderen, Kanton Kortrijk II*, Brussel, 1979, p. 56-60.
- Witdouch R., *Drie historische wandelingen in Sint-Denijs*, 2000, Sint-Denijs, p. 12-18.
- Inventaris onroerend erfgoed,
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/81306>

B. Gebouw en architecturale mogelijkheden

1. Oppervlakte

- **Oppervlakte in m²:** 608 m²
- **Grondplan:** zie bijlage 6
- **Vrije hoogte:** 13 meter middenbeuk, 7 m zijbeuk
- **Aantal zitplaatsen:** 360

2. **Opbouw**

- De kerk is opgebouwd uit een abscons, hoogkooor met twee zijkapellen en aansluitend middenbeuk met twee zijbeuken, en is oost-west georiënteerd.
- Het gebouw bestaat uit 3 beuken, met elk 5 traveeën. Het hoofdkoor bestaat uit een travee, en is ten noorden en ten zuiden telkens geflankeerd door zijkapel. Boven het hoofdkoor bevindt zich de klokkentoren.
- Ten oosten van het hoofdkoor bevindt zich de romaanse abscons.
- Oostwaarts van de zuidelijke zijkapel bevindt zich de sacristie.
- Aan het westen van de noordelijke zijbeuk bevindt zich de doopkapel.
- Aan de westzijde van de kerk, naast de ingang, bevindt zich, tussen het midden en de zuidelijke beuk, een torentje met wenteltrap. Dit geeft toegang tot het doksaal en de dakgoot tussen de midden en de zuidelijke beuk, waar dan via loopplanken toegang is tot de oostelijke klokkentoren.
- Rond de kerk is er een grasplein (voormalig kerkhof) dat aan twee zijden ommuurd is.
- Rond het grasplein is er autoparking.

De opbouw van de kerk biedt mogelijkheden tot gedeeld gebruik. De sacristie is vrij ruim en kan door de voorziene eigen elektrisch verwarming als weekkapel of vergaderruimte gebruikt worden.

Door de goede akoestiek leent de kerk zich uitstekend voor muziekkuitvoeringen. Er zou een mobiele afsluiting van de abscons en het hoofdkoor kunnen geplaatst worden, om het sacrale element van de kerk tijdens optredens af te sluiten.

3. **Voorzieningen**

Sanitair	Er zijn een toilet en lavabo voorzien in de ruimte naast de sacristie. Er is een openbaar herentoilet naast de kerk.
Verwarming	De kerk wordt verwarming met warme lucht via gasbrander (installatie van 2020). De sacristie wordt afzonderlijk elektrisch verwarmd.
Verlichting	De binnenverlichting zijn LED lampen, die doordeweeks standaard gedoofd zijn, maar timergestuurd oplichten bij bezoek.
Keukenvoorzieningen	Spoelbak aanwezig
Audiosysteem	Een geluidsinstallatie is voorzien: luidsprekers, 3 vaste en 3 mobiele microfoons. Er is mogelijkheid om muziek af te spelen via cd of stick. De plafonds van de drie beuken zijn volledig in hout en verhogen alzo de akoestische waarde van de kerk.
Beeldscherm(en)	2 schermen aanwezig
Rolstoeltoegankelijk	De kerk is gemakkelijk toegankelijk met rolwagen omdat er geen dorpel is aan de hoofdingang van de kerk.

Diefstal- brandbeveiliging en	De stookruimte is voorzien van een brandalarminstallatie, welke per GSM verbonden werd met bevoegde diensten. Er is camerabewaking voor preventie diefstal en vandalisme.
Bliksembeveiliging	Er is een bliksemafleider
GSM-operatoren	Niet aanwezig.

4. **Bouwfysische toestand**

Rapport Monumentenwacht: aanbevelingen uit het rapport van 14 november 2024.

4.1. **Algemeen**

Er kan gesteld worden dat het kerkgebouw goed opgevolgd wordt (mede ondersteund door regelmatige inspectie van de dienst Monumentenwacht).

De kerkfabriek probeert binnen het budget van het CKB de nodige noodzakelijke onderhoudswerken uit te voeren. Een historisch gebouw in stand houden impliceert immers regelmatige reparaties. Desalniettemin zal in het volgende meerjarenplan aandacht moeten besteed worden aan de status van het dak, alsook aan het probleem van (opstijgend) vocht in de muren.

4.2. **Bouwfysische toestand:**

1.	Dakbedekking	Bij het volgend meerjarenplan zal de leien dakbedekking moeten herbekeken worden van de torens, midden- en twee zijbeuken. De leien schilferen af door ouderdom en vallen soms uit de hengsels. Momenteel worden de afgevallen leien ad hoc vervangen waar nodig. Een structurele aanpak dringt zich op termijn op. Indien de daken vernieuwd worden, moet ook aandacht besteed worden aan het vernieuwen van de ladder en de klimhaken(evt goten).
2.	Dakdoorbrekingen	goed, mits jaarlijks nazicht
3.	Regenwaterafvoer	goed, mits jaarlijks reinigen van goten en afvoeren
4.	Buitenwerk	Het voegwerk komt op bepaalde plaatsen los door insijpeling van water ten gevolge van vroegere lekke afvoergoten en goten.
5.	Dakstructuur	Goed.
6.	Interieur	Goed.
7.	Interieurelementen	Goed.
8.	Technische installaties	Goed.
9.	Klimaat	Goed.
10.	Preventie en beheer	Goed.
11.	Veiligheid/toegankelijkheid/hygiëne	Goed.

4.3. **Te voorziene investeringswerken**

Diverse werken zijn te voorzien:

4.3.1. **Uit te voeren binnen de 3 jaar**

- De lekke ontvanger bovenaan de hemelwaterafvoer tegen de gevel laten vervangen.
- De gebarsten lijst bovenaan een zuil op de hoek tussen de noordelijke zijbeuk en het noordelijk transept, veiligheidshalve afnemen of verlijmen.
- De uitgeschoven leien regelmatig opnieuw invullen, mogelijks is dit 2-jaarlijks nodig en/of telkens na stormschade.
- De sacristie beter en ook permanent verluchten, inzonderheid de wandkasten links en rechts van de sacristiekast.
- De topgevelluiken in de westgevels en de dakkapel van de sacristie binnenkort schilderen. Binnen afzienbare tijd zal ook het overige houten buitenschrijnwerk aan onderhoud toe zijn. Het is raadzaam om de opfrissing van de afwerkklagen (vernis/ olie/ verf) van het buitenschrijnwerk om de 6 à 8jaar in te plannen.

4.3.2. Uit te voeren binnen de 6 jaar:

- De zakgoot tussen daken 4 en 5 veilig bereikbaar maken door het plaatsen van vaste dakladders.
- Het losse en uitgevallen voegwerk bij de natuurstenen westgevels vervangen. Er kan ook worden overwogen om alle voegwerk van deze gevels te vervangen.
- Na het aanpakken van het voegwerk het verweerde verf- en pleisterwerk van de westelijke wanden van het schip (doksaal) en van de noordelijke zijbeuk vernieuwen. Er kan hierbij mogelijks gebruik gemaakt worden van een zoutbergende pleister en bij voorkeur ook van een dampopen verfsysteem.
- **Kerkdaken en traptorenspits**
 - De vervanging van de leibedekking op de kerkdaken en op de daken van de sacristie en doopkapel binnenkort plannen. Tijdens deze dakwerken wordt ook best het zink in de goten vernieuwd en in de dakvlakken waar nodig genormeerde ladderhaken aangebracht.
 - Bij het vernieuwen van de leien op de traptorenspits de ontbrekende topbekroning terugplaatsen.
 - Met het effectief vervangen van de dakbedekkingen wordt best een aanvang genomen binnen een 5-tal jaar. Indien hiermee langer wordt gewacht zal de leiuival stelselmatig toenemen en hierbij ook de kans op waterschade.
 - Het huidige aantal dakluiken wordt per dakvlak best gereduceerd tot één dakluik. De nieuwe luiken zijn bij voorkeur opendraaiend met eronder een vaste dakladder.
 - De vermoedelijk asbesthoudende schouwpijp (dakvlak 5) en de gevelbekleding tegen de zuidelijke torenwand vervangen.
- Het voegwerk van de volledige westgevel van de sacristie en van de steunbeerkop rechts naast het apsis vervangen. De barstjes in het baksteenmetselwerk van de sacristie worden dan bij voorkeur ook gedicht. Zie onze infofiche onderhoud en herstel van voegwerk.
- De belettering en teksten op de witmarmeren grafplaten tegen de zuidgevel van de kerk documenteren (fotograferen, noteren,...)
- Snoeien.
- Zoals op heden wordt gedaan minstens jaarlijks, de goten en platte daken reinigen en de afvoeren en ontvangers nazien op verstoppingen.
- De klimop van de muren verwijderen.

5. Financiële gegevens

Gewenste investeringen: de uit te voeren werken werden geraamd en worden verder besproken met de gemeente.

2.6.3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

Het kerkgebouw ligt langs de hoofdstraat (Helkijn-Zwevegem). Er is een bushalte aan de kerk van de buslijn 93 (Kortrijk-Zwevegem-Moen- Sint-Denijs-Spiere-Helkijn). Er is een parking rond de kerk voor een tachtigtal auto's.

In de directe omgeving is er het sportcomplex, met een bar, sanitaire installaties, complex met kleedkamers, boltrog, schietstand voor liggende wip, en buiten een voetbalveld en schietstand voor staande wip. Hier is ruime parkeergelegenheid.

De gemeenteschool bevindt zich eveneens op loopafstand van de kerk. Ook het ontmoetingscentrum ligt in de nabijheid van de kerk, en beschikt over een volledig ingerichte keuken, een sanitair complex, een barzaal en een grote zaal met podium en zitplaatsen tot 300 personen.

Rechtover de kerk bevindt zich een goed draaiende cultuur-café-horecazaak. In de nabijheid zijn er nog enkele horecazaken.

2.6.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

- De kerk is elke dag open, van 10 uur tot 16 uur.
- Ze wordt enerzijds bezocht door mensen die er stilte zoeken, bezinning en gebed. Anderzijds wordt de kerk ook bezocht omwille van haar cultuurhistorisch en toeristisch karakter. Voor deze bezoekers werd een infofiche uitgewerkt en beschikbaar gesteld in de kerk.
- De kerk wordt gebruikt voor de Rooms-Katholieke eredienst:
 - Elke vier weken vindt op zondagmorgen de eucharistie plaats om 9 uur, met een gemiddelde opkomst van zo'n vijftig tot tachtig personen.
 - Alle sacramenten kunnen er ontvangen worden. In de kerk vinden dopen, huwelijken, en uitvaarten plaats.
 - Twee keer per jaar wordt samen met Samana/Okra eucharistie gevierd.
 - Op belangrijke momenten worden vieringen ingepland (Goede Week, Aswoensdag, hoogdagen)
 - Er vinden bezinningsmomenten plaats voor scholen en verenigingen (Okra/Samana).
- De kerk wordt ook gebruikt voor gelieerde activiteiten:
 - De voorbereidingen van de eerste communie en het heilig vormsel vinden er plaats.
- Valorisatie is vandaag al mogelijk:
 - Dankzij de kwalitatieve akoestiek van de kerk heeft zij al een mooi parcours als concertlocatie, en een bovenlokale uitstraling. Op vandaag kent zij volgende invulling:

- Jaarlijks worden heel wat concerten georganiseerd door diverse organisaties/verenigingen, zoals Marnixring Zwevegem, Davidsfonds Zwevegem, de lokale harmonie,
- Sinds 2015 is de kerk de vaste stek voor 'In Heaven', een lokale organisatie die samen met het Wilde Westen/De Kreun concerten worden georganiseerd van zowel internationale artiesten als Belgische bands, telkens met bovenlokale uitstraling. Zie ook <https://inheavenconcerts.be>
- De kerk wordt ook ingezet als expositieruimte:
 - Er werden reeds tentoonstellingen georganiseerd door kunstenaars uit de regio, ter gelegenheid van de Open Kerken Dagen, en over de geschiedenis van Sint-Denijs.
 - In 2023 werd voor het eerst de kunstbiënnale 'Sint-Denijs City' georganiseerd waarbij het dorp fungeert als decor voor hedendaagse kunst, van 35 hedendaagse kunstenaars. De kerk maakte deel uit van het parcours, en fungeerde als tentoonstellingsruimte. Deze eerste editie liep gedurende een 6-tal weken, en kende een kleine 8.000 bezoekers. Editie 2025 staat gepland voor opening op 14 augustus 2025.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE

De voorliggende oefening leverde volgende visie op voor wat betreft het gebruik en de invulling van het religieus patrimonium op het grondgebied van de gemeente.

Volgende locaties zijn in deze oefening geanalyseerd:

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie
Zwevegem	Sint-Amandus	Gebruik eredienst met nevenbestemming
Zwevegem Knokke	Sint-Maria-Bernarda	Gebruik eredienst met nevenbestemming
Heestert	Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart	Gebruik eredienst met nevenbestemming
Moen	Sint-Eligius	Gebruik eredienst met nevenbestemming
Otegem	Sint-Amandus en Sint-Anna	Gebruik eredienst met nevenbestemming
Sint-Denijs	Sint-Dyonisius en Sint-Genesius	Gebruik eredienst met nevenbestemming

In het bestuursakkoord werd opgenomen onder het punt "Ontwikkelen van een langetermijnvisie: *Opmaken van een kerkenbeleidsplan met in alle kerken nevenfuncties. We streven naar herbestemming van 2 tot 3 kerken. De sloop van kerkgebouwen is daarbij niet aan de orde.*

Na een intensief traject heeft het centraal kerkbestuur, de lokale geloofsgemeenschap en het lokaal bestuur (zowel het college van burgemeester en schepenen als de gemeenteraad) momenteel nog geen volledig en helder toekomstbeeld voor de zes parochiekerken, er zijn wel heel wat ideeën die verder onderzoek vergen.

Momenteel is er in elke kerk eredienst met valorisatie. Voor wat de korte termijn betreft, is het duidelijk dat in elke kerk geopteerd wordt voor "eredienst met nevenactiviteiten". Het sacrale blijft een plek krijgen in de kerken maar in een kleiner vorm in ruimte of periodiciteit. In bepaalde kerken gaat het daarnaast over nevenbestemming in de ruimte (deel van de ruimte wordt volledig gebruikt voor andere activiteiten dan eredienst) – denkpiste in Moen en Otegem vb - , in andere kerken gaat het over nevenbestemming in de tijd (kerk wordt op bepaalde tijdstippen voor andere activiteiten gebruikt) – denkpiste Sint-Denijs vb.

Dit kerkenbeleidsplan, zoals het nu voorligt, is geen beslissingsdocument, wel een inspiratiebundel met aanbevelingen die richting geeft omtrent de toekomst van het religieus patrimonium in Zwevegem. Ideeën dienen nog uitgewerkt en becijferd worden. Hoe kijkt de gemeenschap naar de toekomst van de kerken? Wat zijn mogelijke activiteiten naast de erediensten? Waar is draagvlak voor? Wat is financieel haalbaar?

Tegen eind 2030 is herbestemming van 2 à 3 kerken aan de orde. Ook overdracht aan derden behoort tot de mogelijkheden als hiervoor zich interessante projecten aandienen.

Er is bij alle kerken een duidelijke wens naar mogelijkheden tot neveninitiatieven die sociaal en/of plaatselijk ondersteunend zijn zoals een plek voor ontmoeting, voor cultuur, vergaderruimte, school- en studiegebruik, nood-verzamelplaats ...

Een gefaseerd toekomstbeeld moet inzichten brengen en zuurstof geven voor het pastoraal team, het centraal kerkbestuur en het lokaal bestuur om vervolgens de gedragen duurzame projecten voor onze zes kerken op te starten.

Elke kerk en zijn toekomstige bestemming moet vanuit 4 oogpunten bekeken worden:

- het gebouw zelf en zijn bouwfysische- en erfgoedtoestand
- de ontwikkelingsmogelijkheden van de kerk in de omgeving
- de pastorale en sociale noden en draagvlak hiervoor
- de (om-)bouwkosten en budgetsamenstelling

Aan de hand van een bestemmingsprofiel werd per kerk al een eerste oefening gemaakt met betrekking tot de potenties en de beperkingen inzake gebouw, erfgoedtoestand, aanpassingsmogelijkheden en kerkomgeving.

Concluderend: nevenactiviteiten zijn in alle kerken en op maat van elke kerk wenselijk op korte termijn. Ook voor de horizon 2030 is er een duidelijke richting die met bijkomende gerichte onderzoeken naar een concrete stappenplan zal leiden.

Om dit allemaal in goede banen te leiden willen de lokale geloofsgemeenschappen, kerkfabrieken en de lokale overheid, zoals in dit traject, blijvend nauw samenwerken. Deze samenwerking moet dialoog, communicatie, experiment en concrete acties mogelijk maken.

Deze visie is tot stand gekomen op basis van overleg binnen de stuurgroep kerkenbeleidsplan. Deze stuurgroep kende vertegenwoordiging van zowel de gemeente Zwevegem, het centraal kerkbestuur van Zwevegem en de kerkfabrieken en een vertegenwoordiging van de pastorale eenheden.

3.2. PLAN VAN AANPAK: HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLINGEN ZULLEN WORDEN ONDERZOCHT

De allereerste basis voor het uitrollen van dit kerkenbeleidsplan is een gedragen en goed functionerende projectstructuur. Deze structuur wordt als tweeledig opgevat, **een centraal projectteam** dat het volledige grondgebied van de gemeente opvolgt, en **een lokale participatiegroep** per kerkgebouw.

Het centrale projectteam dient samengesteld te worden met vertegenwoordigers van alle belanghebbenden die bij de realisatie van het kerkenbeleidsplan betrokken zijn:

- Lokaal bestuur
- Centraal kerkbestuur met afvaardiging per kerkfabriek
- Pastoraal: priester en/of aangestelden
- Vertegenwoordiger commissie bouwkundig erfgoed

Het centrale projectteam volgt de algemene vordering van het kerkenbeleidsplan op gemeentelijk niveau op. Dit team adviseert het gemeentebestuur in het beheren van budget en de opdrachten binnen de uitvoering van dit plan.

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het overleg van het projectteam na te gaan of het beleidsplan nog actueel is en of wijzigingen/concretiseringën noodzakelijk zijn. Als dit zo is, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Brugge en door de gemeenteraad. We voorzien een eerste dergelijke evaluatie te organiseren in de loop van 2026.

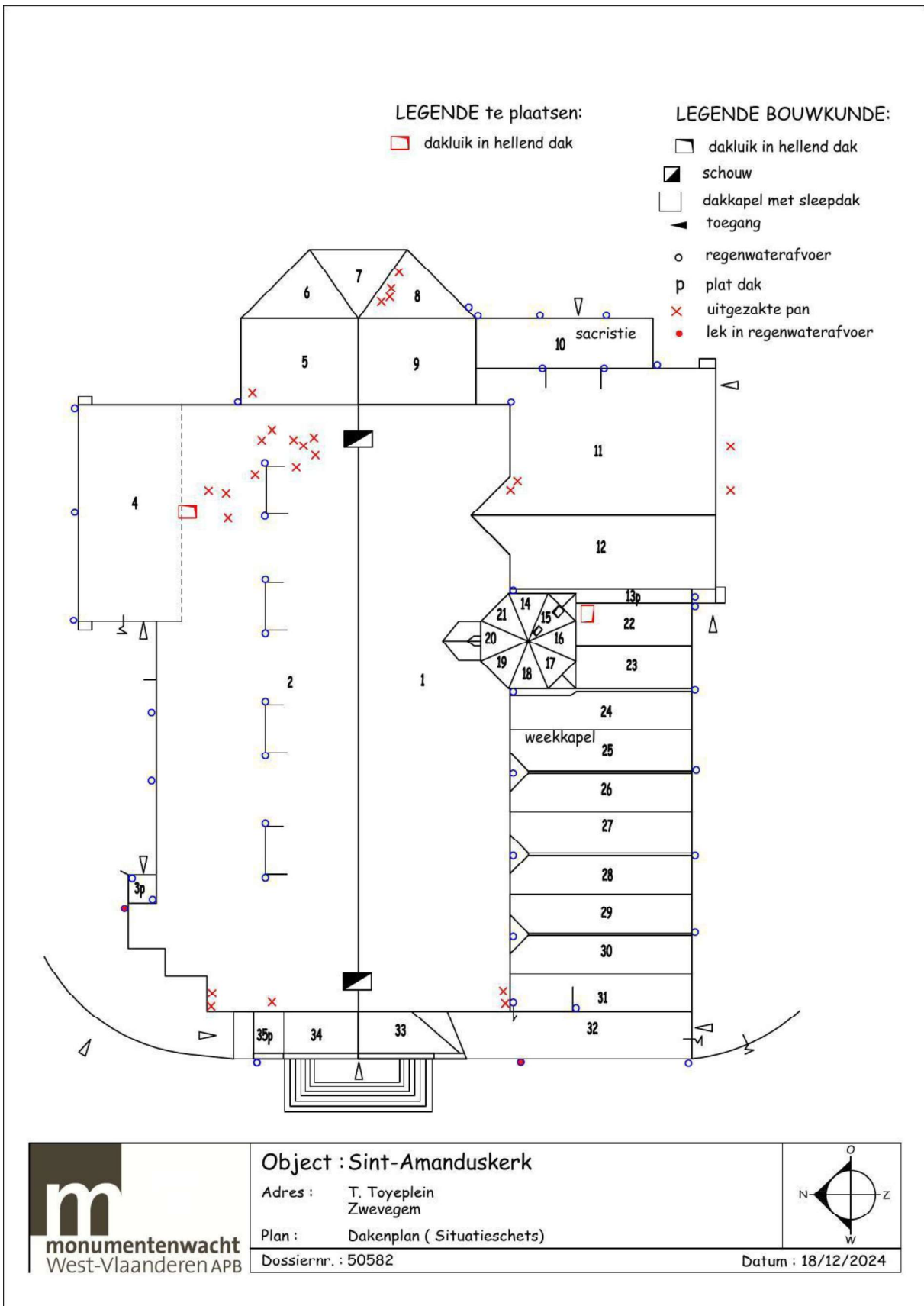
Voor de ontwikkeling van studieopdrachten of een project binnen een specifiek kerkgebouw wordt er aangestuurd op het oprichten van een **lokale participatiegroep**. Deze ad hoc samengestelde groep heeft als rol om te reflecteren op de projectinhoud binnen het lokaal kerkgebouw en deze waar nodig aan te laten sluiten bij lokale noden en ervaringen. Deze lokale participatiegroep kan heel breed samengesteld worden met afvaardigingen uit alle verenigingen en stakeholders **die bij het voornoemde kerkgebouw betrokken zijn**. De participatiegroep houdt hierover contact met de dorpsraad en staat in nauw contact met het centraal projectteam.

Naast communicatie en afstemming voorziet deze eerste versie van het kerkenbeleidsplan in het opstarten van een aantal onderzoeksprojecten voor aanpassing/uitrusting van de infrastructuur. Het is de bedoeling om een indicatie van kost en ruimtelijk impact van deze ideeën in beeld te brengen. Tevens wordt onderzocht om maximaal beroep te kunnen doen (voor haalbaarheidsstudies en investeringen) op subsidiekanalen die door de Provinciale, Vlaamse of Federale overheid ter beschikking worden gesteld. Hierbij worden ook inspanningen vanuit de middelen van de kerkfabrieken verwacht. De gemeentelijke bijdrage is beperkt.

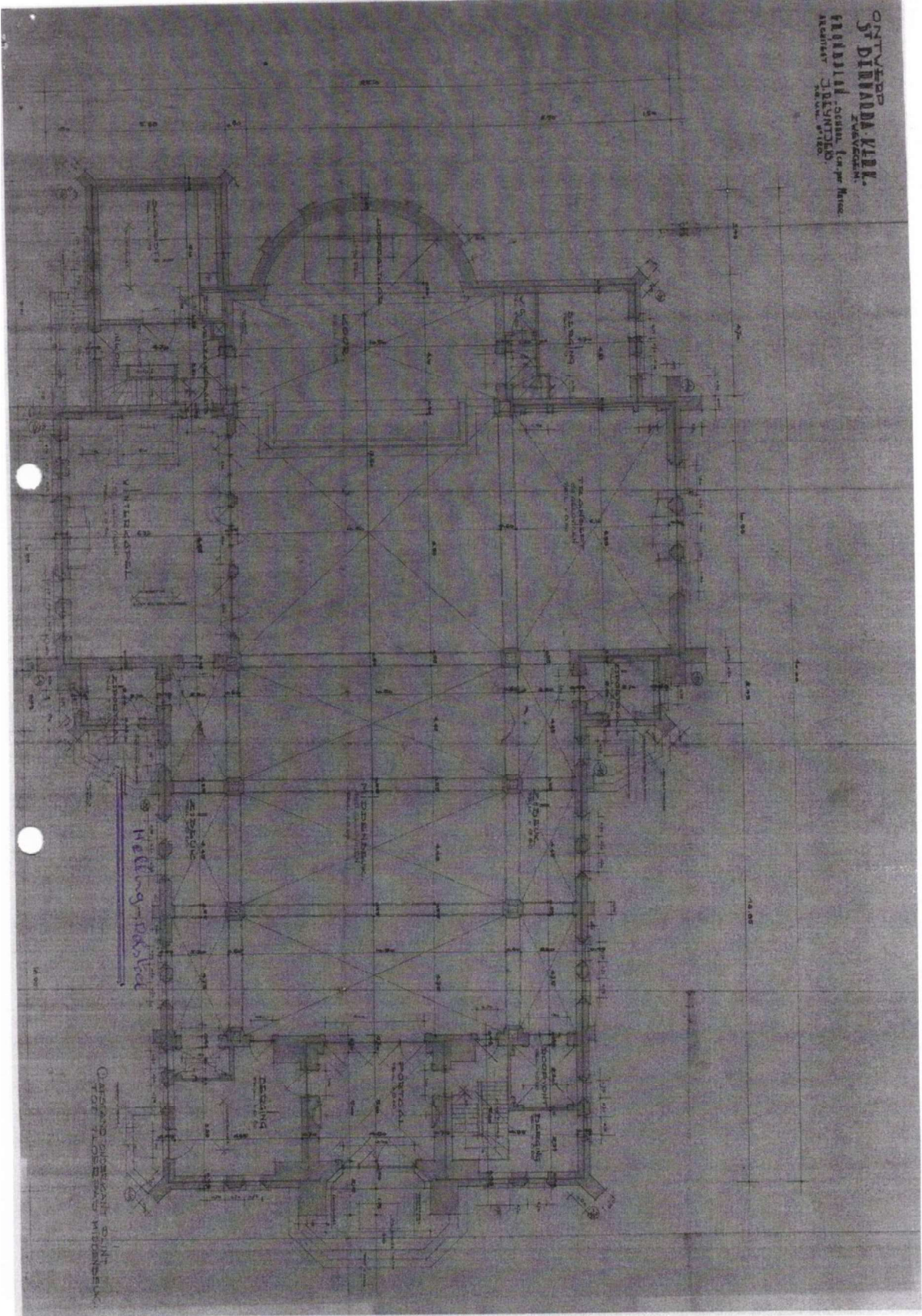
BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring van de bisschop en de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij begin van elke legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet (in werking sinds 1 januari 2025), moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

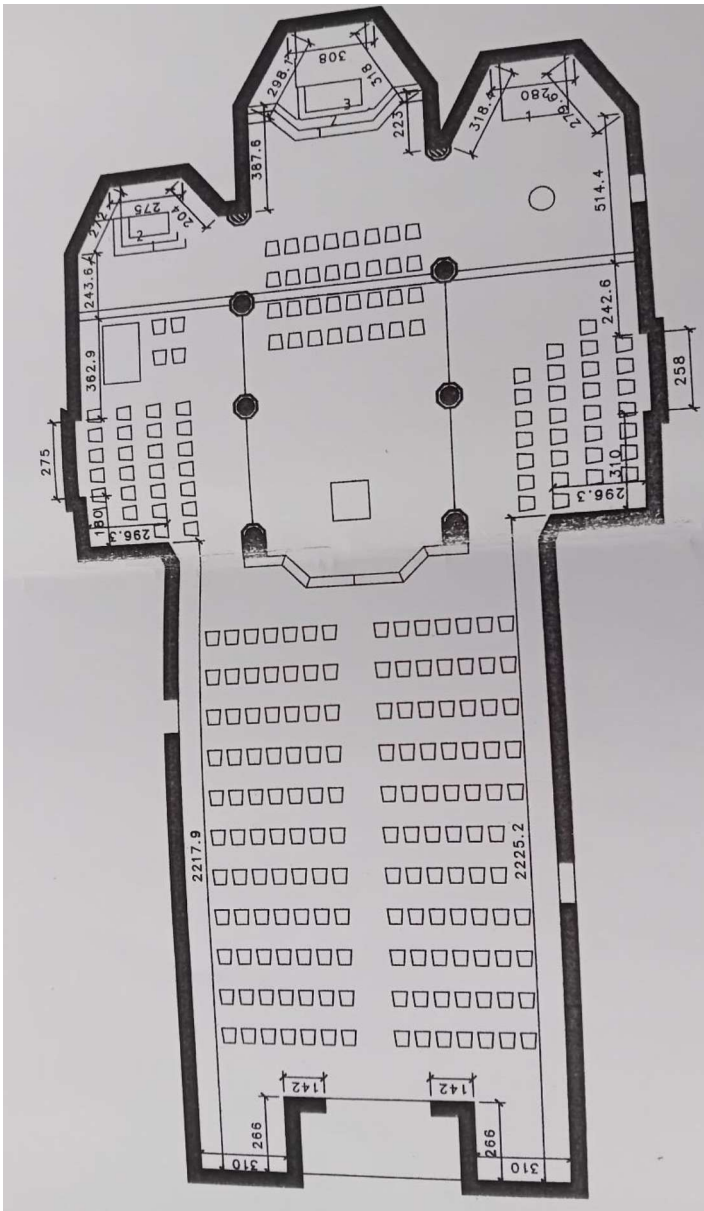
Bijlage 1: Grondplan parochiekerk Sint-Amandus, Zwevegem

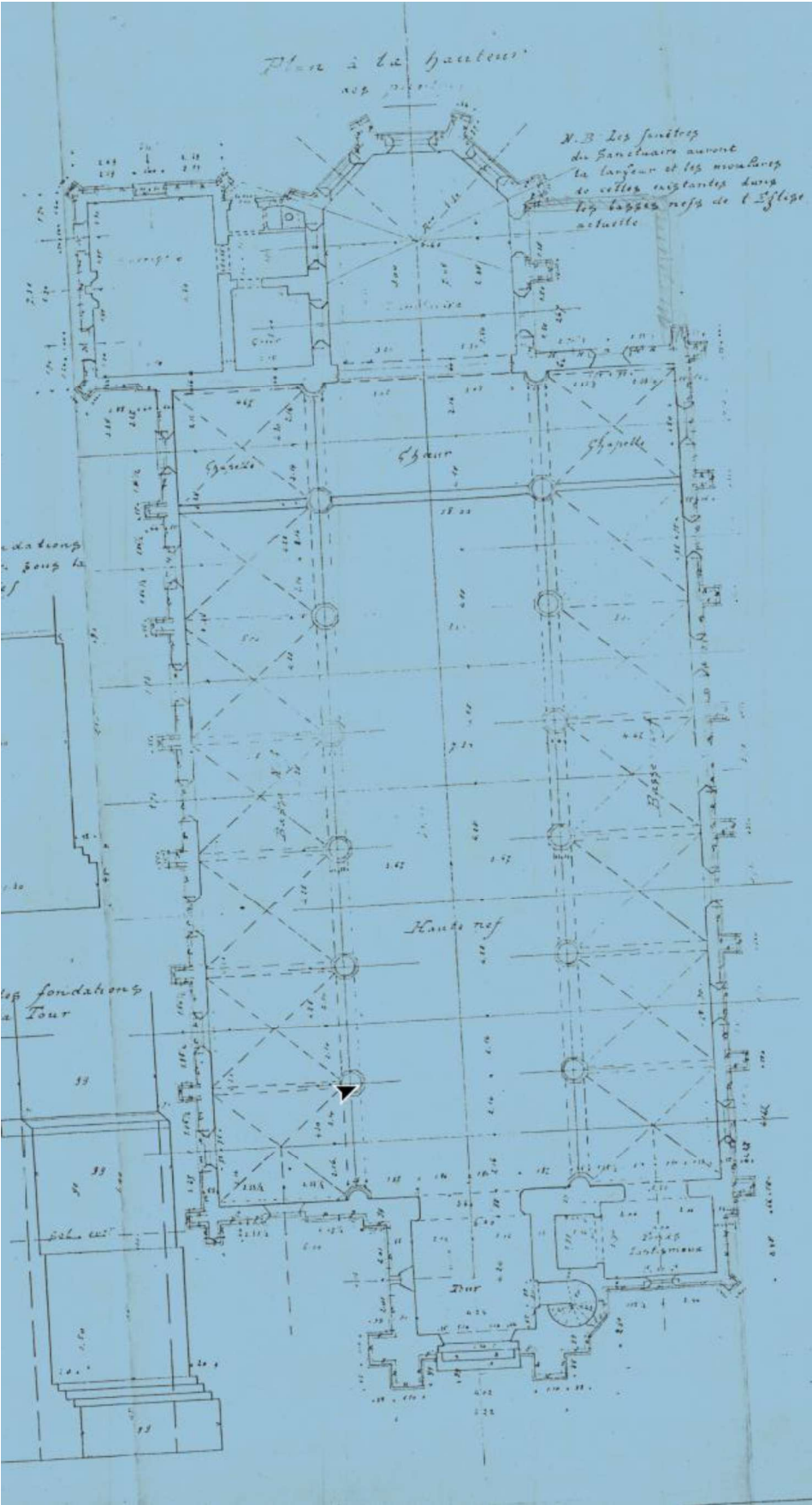
Bijlage 2. Grondplan parochiekerk Sint-Maria-Bernarda, Zwevegem-Knokke

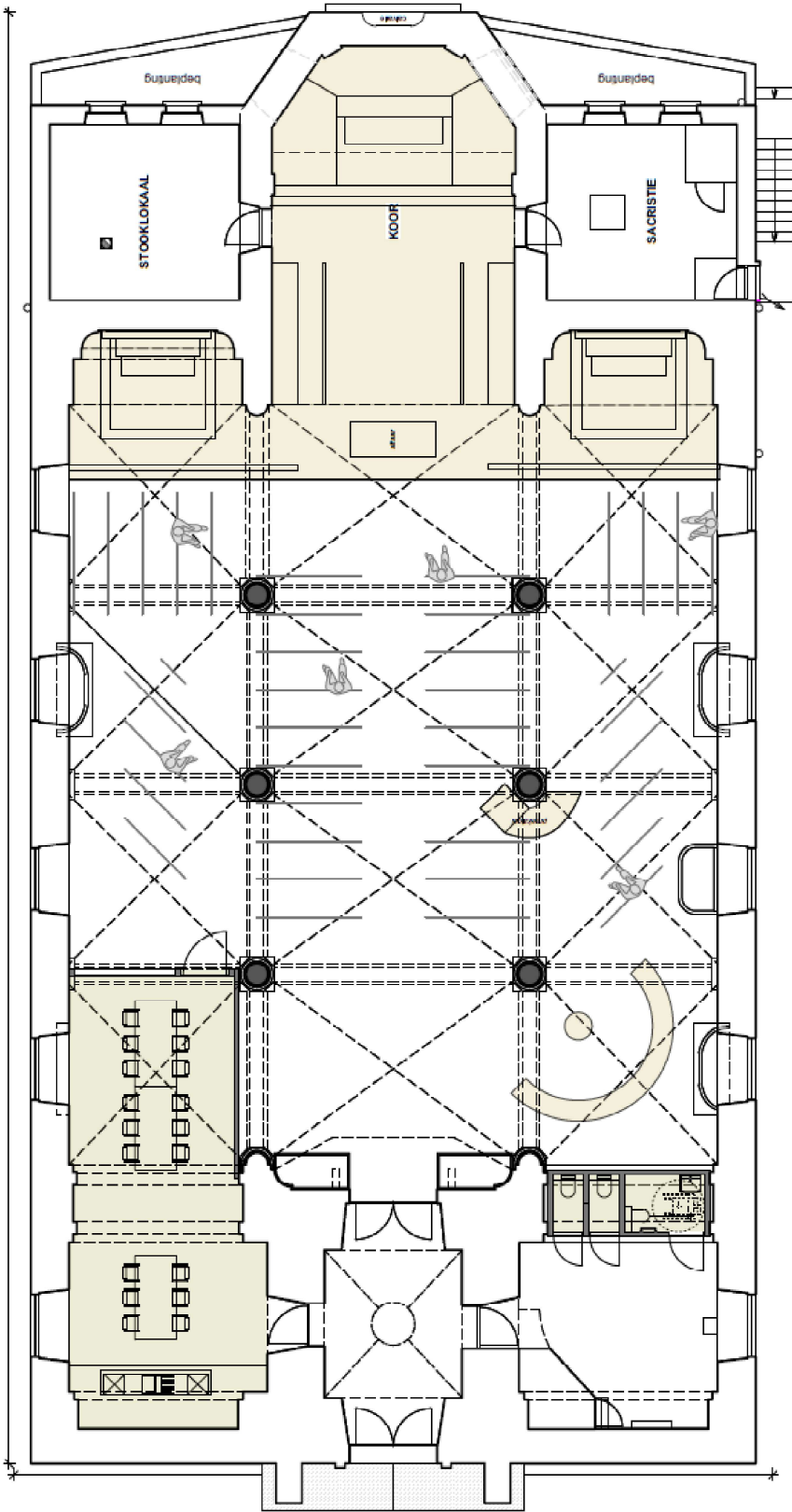
Bijlage 3: Grondplan parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart, Heestert

Bijlage 4: Grondplan parochiekerk Sint-Eligius, Moen

Bijlage 5. Grondplan parochiekerk Sint-Amandus en Sint-Anna, Otegem

Bijlage 6. Grondplan parochiekerk Sint-Dionysius en Sint-Genesius, Sint-Denijs

